Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 1[illegible] גראָשען

היינט 10 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

№ 272 | Łódź, Poniedziałek, 26 Listopada 1934 r. | צוועלפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג, יט כסלו תרצ״ה | № 272

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

אנטי-דייטשע באיקאָט-קאָנפערענץ נעכטען געעפענט אין לאָנדאָן

120 דעלעגאַטען פון 12 לענדער. — דעלעגאַציעס פון פּוילען ארבייטען אין די קאָמיסיעס

היינט עפענט זיך די אינטערנאַציאָנאַלע באיקאָט-קאָנפערענץ געגען דייטשלאַנד

לאָנדאָן, 25 (יט״א טעלעגראַפיש)

נעכטען איז געעפענט געוואָרען די יודישע אַנטי דייטשע באַיקאָט-קאָנפערענץ, געקומען זענען 120 דעלעגאַטען פון 12 לענדער, דערונטער אויך פון פּוילען, די ערעפענונגס-רעדע האָט געהאַלטען דער רב הכולל ד״ר גאַסטער. די פּראָגראַם-רעדע האָט געהאַלטען אדוו. אונטערמייער פון אַמעריקאַ.

היינט האָבען זיך בעראַטען די קאָמיסיעס, וועלכע האָבען זיך בעקענט מיט די פראַגען וועגען אינפאָרמאַציע, סטאַטיסטיק, צענטראַלע לייטונג און אַנד.

די זיצונגען זענען פערטרויליכע. די דעלעגאַטען פון פּוילען נעמען אַן אַקטיווען אַנטייל אין די בעראַטונגען. די רעזאָלוציעס וועלען אָנגענומען ווערען מאָרגען פריה.

מאָרגען (היינט) פאַרמיטאָג ווערט די יודישע אַנטי דייטשע באַיקאָט - קאָנפערענץ געשלאָסען ווערען, נאָכמיטאָג ווערט געעפענט די אינטערנאַציאָנאַלע אַנטי דייטשע באַיקאָט-קאָנפערענץ, אויף וועלכער אדוו. אונטערמייער וועט האַלטען דעם ערשטען רעפעראַט.

אַנפאַל פון אראבער אויף יודישע אַקער-בויער אין קסריה

ירושלים, (יט״א) נישט קוקענדיג אויף דער אַנוועזענהייט פון עטליכע ענגלישע פּאָליציאַנטען, זענען פאַריגע וואָך אראבער בעפאַלען א גרופּע יודען, וואָס זענען אַרויס מיט א טראַקטאָר צום צואַקערן פּיק״א-באָדען אין קסריה. פּאָליציי האָט צוטריבען די אַנפאַלער און איינינגע פון זיי אַרעסטירט.

אראבער בעטען צו בעגנעדיגען די מערדער פון 1929

לכבוד דער חתונה פון ענגלישען קעניג׳ס זוהן

ירושלים. (יט״א) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פאָרשטעהענדער חתונה פון ענגלישען קעניג׳ס זוהן, דעם פּרינץ פון קענט (פּרינץ דזשאָרדזש), האָט די פרוי פון מיטגליד פון דער אראַבישער עקזעקוטיווע און בעקאַנטען אדוואָקאַט מאַגאַנאַם-עפענדי מאַגאַנאַם זיך געווענדעט צום ענגלישען קעניג, ער זאָל בעגנעדיגען די אַראַבער, וועלכע זענען פערמשפּט געוואָרען צו לעבענס-לענגליכע תּפיסה-טערמינען נאָך די אויגוסט-געשעהענישען פון 1929 יאָהר.

די אנטי-דייטשע סטודענטען-דעמאָנסטראַציעס אין פּראַג

האָבען נעכטען אויך אָנגענומען אַן אַנטיסעמיטישן כאַראַקטער

פּראַג, 25 (ספּ. טעל.)

היינט זענען ווייטער פאָרגעקומען סטודענטען דעמאָנסטראַציעס מיט אַן אַנטי דייטשען כאַראַקטער. אין אָוונד האָבען די דעמאָנסטראַציעס אפילו אָנגענומען אַן אַנטיסעמיטישען כאַראַקטער... דער ביוראָיצטיגער בילאַנס פון די דעמאָנסטראַציעס שטעלט זיך פאָר אויף אזא אופן, אז מען האָט אויסגעהאַקט די שויבען אין א דייטשען קינאָ, אין דער רעדאַקציע פון סאָציאַל דעמאָקראַטישען „פּראַוואָ לידו״ און אין איינינגע יודישע געוועלבער.

בערלין, 25 (ספּ. טעל.)

די שטרענגע געשעהענישען אויף דער אוניווערזיטעט אין פּראַג, האָבען געפונען א שטאַרקען אָבקלאַנג אין דער דייטשער פּרעסע, וועלכע פעראורטיילט שאַרף די געשעהענישען.

ווין, 25 (ספּ. טעל.)

די אַנטי דייטשע סטודענטען דעמאָנסטראַציעס אין פּראַג האָבען אין דער ווינער פּרעסע געפונען זעהר א שטאַרקען אָפּקלאַנג.

פערבאָטען אַן אראַבישע יוגענד-דעמאָנסטראַציע אין חיפה

ירושלים (יט״א). די רעגירונג האָט פערבאָטען א דעמאָנסטראַציע, וואָס די אראַבישע יוגענד אין חיפה האָט זיך געקליבען צו מאַכען לכבוד דעם טאָג, ווען דער פערשטאָרבענער עקס-קעניג הוסיין האָט רעוואָלטירט געגען טערקיי.

די דעמאָנסטראַציע האָט געזאָלט אַרויסגעהן פון אראַבישען מעטשעט און זיך לאָזען צום גייעם דענקמאָל פון קעניג פייזאל, וועלכער איז נישט לאַנג צוריק אויפגעשטעלט געוואָרען אין חיפה.

די רעגירונג האָט נאָר ערלויבט א פייערליכען גאָטעס-דינסט אין מעטשעט און אויך א דעלעגאַציע פון צוואַנציג יוגענדליכע, וועלכע זאָל אַרויפלעגען א קראַנץ בלומען אויף פייזאַל׳ס מצבה.

דער פערבאָט פון דער רעגירונג האָט אַרויסגערופען פּראָטעסטען פון דער אראַבישער יוגענד אין א״י. אין אַן אויפרוף ווערט די אראַבישע יוגענד אויפגעפאָדערט קומענדיגען יאָהר צו פערוואַנדלען דעם טאָג פון הוסיין׳ס אויפשטאַנד געגעען טערקיי אין א נאַציאָנאַלען יום-טוב.

אַקציע פון ענגלישע פאַשיסטען צווישען א״י-אראַבער

ירושלים (יט״א) די אראַבישע צייטונג „אלבלאַג״ (קאַירא) טיילט מיט, אז די ענגלישע פאַשיסטען האָבען אָנגעהויבען א גרעסערע פּראָפּאַגאַנדע-אַרבייט צווישען די א״י אראַבער. די סיבה פון דער פערשטאַרקטער טעטיגקייט זאָל זיין די, וואָס ווען די ענגלישע פאַשיסטען האָבען זיך דערוואוסט, אז די אראַבער האָבען גרעסערע סימפּאַטיעס פאַר די דייטשע נאַציס צוליב זייער יודען-האַס, האָבען זיי מורא געקריגען, אז דורכדעם וועט פערקלענערט ווערען די ענגלישע השפּעה. אויף די היגע אראַבער און [illegible] וועט מערגרעסערט ווערען די דייטשע.

די ענגלישע פאַשיסטען זאָלען זיך האָבען געווענדעט צו געוויסע אראַבישע פיהרער מיט׳ן רוף צו באַיקאָטירען יודען און נישט פערקויפען זיי קיין באָדען. די ווענדונגען זענען געשריבען אין ענגליש און אראַביש און זענען געצייכענט מיט דעם האַקענקרייץ.

הלוואה פון א״י-רעגירונג פאַר דער פעלאַכען-בעפעלקערונג

ירושלים (יט״א) יט״א דערוויסט זיך, אז די א״י-רעגירונג פּראָיעקטירט א נייע הלוואה פאַר די אראַבישע פעלאַכען אין שכם-קרייז. דער גאָווערנער פון שכם׳ער דיסטריקט צוזאַמען מיט דעם דירעקטאָר פון אגריקולטור-דעפּאַרטאַמענט וועלען אַרויספאָהרען אין די דערפער כדי פערזענליך פונאַנדערצוטיילען די הלוואות צווישען די נויט-בעדערפטיגע פעלאַכען.

די 318 פּאַסאַזשירען פון דער וואַנדער-שיף „וועלאַס״

זענען נעכטען אָנגעקומען קיין פּוילען. — אלע זענען געזונד

שניאַטין, 25 (יט״א טעלעגראַפיש)

נעכטען זענען אָנגעקומען קיין פּוילען די פּאַסאַזשירען פון דער שיף „וועלאַס״. אלע פּאַסאַזשירען זענען איינגעאָרדענט געוואָרען אין פערשידענע פּונקטען אין לאַנד. די פּאַסאַזשירען זענען געזונד. ס׳איז אונטערגענומען געוואָרען אַן אַקציע זיי איינצואָרדנען. דער גורל פון די פּאַסאַזשירען וועט אין די נאָענסטע טעג רעגולירט ווערען.

אראַבישע עקזעקוטיווע ווענדעט זיך ווידער צום פעלקער-בונד

ירושלים (יט״א) די אראַבישע עקזעקוטיווע האָט אָפּגעהאַלטען א זיצונג, אויף וועלכער עס איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצואַרבייטען א מעמאָריאַל וועגען דער איצטיגער לאַגע פון די אראַבער אין א״י און איהם צושטעלען דעם פעלקער-בונד.

בערנאַרד שאָו קראַנק געוואָרען

לאָנדאָן, 25 (ספּ. טעל)

דער בערימטער ענגלישער שריפטשטעלער בערנאַרד שאָו האָט נעכטען בעקומען א האַרץ אטאַק, וואָס האָט זיך צום גליק אַרויסגעוויזען פאַר נישט געפעהרליך.

שאָו איז איצט אַלט 78 יאָהר.

פּוילישער אַמבאַסאַדאָר ראַטשינסקי

[illegible]בערגענומען זיין אַמט אין לאָנדאָן

לאָנדאָן, 25 (ספּ. טעל.)

אַמבאַסאַדאָר ראַטשינסקי איז היינט געקומען פון גענף קיין לאָנדאָן און ענדגילטיג איבערגענומען זיין אַמט.

העפטיגע אַרויסטרעטונגען געגען אַנטיסעמיטיזם

אין ציריכער קאַנטאָנאַל-דעפּאַרטאַמענט

ציריך, (י.ט.א.) אין ציריכער קאַנטאָנאַל דעפּאַרטאַמענט איז פאָרגעקומען א העפטיגע דעבאַטע אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעצטער אַנטיסעמיטישער דעמאָנסטראַציע געגען דער גאַסטראָלירענדער טרופּע, בראש פון וועלכער עס שטעהט עריקא מאַן, די טאָכטער פון טאָמאַס מאַן. די פאָרשטעהער פון דאָס רוב פּאַרטייען האָבען העפטיג פּראָטעסטירט געגען איינפיהרען דעם אַנטיסעמיטישען נאַציאָנאַל סאָציאַליזם קיין שווייץ און געגען דעם, וואָס דיזע אַנטי יודישע מעטאָדען ווערען דורך דער מאַכט טאָלערירט. דער פאָרשטעהער פון דער בירגערליך רעכטע דעמאָקראַטען, דעפּוטאַט ד״ר טאַאָג האָט אַרויסגערוקט געגען דער שווייצארישער רעגירונג די בעשולדיגונג, אז זי איז שוואַך אין אַפּוועהר געגען נאַציזם.

עס איז דייטשלאַנדס פּריוואַט זאַך, האָט ד״ר מאַאָג ערקלערט, דאָס זי לאָזט זיך רעגירען דורך וועמען זי וויל. עס איז אָבער אונפערשטענדליך, דאָס מען וויל מעהר נישט ערלויבען קיין קינסטלער אין דער שווייץ צו האָבען פרייהייט פון וואָרט. דער פאָרשטעהער פון דער רעגירונגס מערהייט האָט אויסגעדריקט זיין בעדויערען, דאָס דער פּאַרלאַמענט פּאָרזיצער האָט נישט גערופען דעם דר. מאַאָג צו אָרדנונג פאַר געברויכען דעם אויסדרוק „מערדער באַנדע״ אין בעצוג צו דער דייטשער רעגירונג.

די פּאָליציי דירעקציע אין ציריך האָט מיטגעטיילט דער פּרעסע, אז די דורכגעפירטע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, דאָס דער קינסטלער קאַבאַרעט, געגען וועלכען די אַנטיסעמיטען האָבען דעמאָנסטרירט, איז באַין אופן נישט קיין יודיש טעאַטער. דער אַנסאַמבל בעשטעהט פון עלף פּערזאָן, וואָס זענען דאָס רוב ריינע „אַריער״. בלויז איין קינסטלערין איז א יודין. פון די איבריגע זענען בלויז עטליכע פון טיילווייז יודישער אָבשטאַמונג, דערונטער פרוי עריקא מאַן, וועלכע איז די טאָכטער פון א יודישער מוטער. אלע מיטגלידער פון קאַבאַרעט אַנסאַמבל בעזיצען גילטיגע פּעסער און זענען נישט, ווי עס בעהויפּטען די אַנטיסעמיטען, קיין עמיגראַנטען.

נייע באהן=ליניע ראדאם-ווארשא נעכטן פייערליך געעפנט געווארן

ראדאם, 25 (טעלעפאניש)

5 פעלטען איז אין ראדאם פארגעקומען די פייער־ליכע ערעפענונג פון דער נייער באהן־ליניע ראדאם —ווארשא.

צו דער פייערונג זענען געקומען דער פרע־מיער קאזלאווסקי צוזאמען מיט די מיטגלידער פון דער רעגירונג, פרעזעס סלאוועק, גען. פרעמיער פריסטאר, דעפוטאטען, סענאטארען, גענעראלען און אנדערע.

דער פרעמיער איז פון דער באפעלקערונג אויפ גענומען געווארן מיט גרויסע אוואציעס., עס זענען געהאלטען געווארן רעדעס און דער פרעמיער קאזלאווסקי האט איבערגעשניטען די באנד און גע־עפענט די נייע ליניע אונטער די קלאנגען פון נא־ציאנאלען הימן.

12 מיט פינף מינוט איז דער צוג אפגעגאנגען קיין ווארשא, אין דעם דאזיגען ערשטען צוג, איז געפאהרען דער פרעמיער און די רעגירונג.

ווארשא, 25 (טעלעפאניש)

היינט איז קיין ווארשא צוריקגעקומען דער פרעמיער קאזלאווסקי צוזאמען מיט די מיטגלידער פון דער רעגירונג, וועלכע האבען זיך באטייליגט אין דער פייערונג ביים עפענען די נייע באהן־ליניע ראדאם־ווארשא.

פראנצויזישע פרעסע וועגן פראנקרייכס נאטע צו פוילען

פאריז, 25 (ספ. טעל.)

די פראנצויזישע פרעסע האט היינט פער עפענטליכט קאמענטארען צו דער נאטע, וואס פראנקרייך האט געשיקט צו פוילען:

„ל'אובר" שרייבט: די פראנצויזען האבען נישט בדעה זיך אפצוזאגען פון דער פוילישער פאליטיק. מיר נעמען אין אכט פוילען אלס אזעלכע ווי זי איז, מיט איהרע פארבעהאלטען און איהרע דיפלאמאטישע פערספעקטיווען. די פאלאקען האבען א בונד מיט פראנקרייך און אן אפמאך מיט דייטש לאנד. וואס שייך דעם פראנצויזישען פארשלאג בנוגע דעם מזרח פאקט האט דאס ווארט ווארשא און אויך בערלין, ווייל אויך די דייטשען געהען איצט אין שפיל.

„עקסצעלזיאר" שרייבט: פוילען וועלכע איז צוגעטרעטען צום סיסטעם פון פערזיכערען די גרע ניצען אויף מזרח, וועט נישט זיין געצוואונגען צו מאדיפיצירען איהר שטעלונג בנוגע איהרע שכנים מיט וועלכע זי וויל אנהאלטען די בעסטע בע ציהונגען.

„פיגארא" שטרייכט אונטער, אז פראנקרייך בעמיהט זיך וועגען דעם עס זאל נישט זיין קיין סיבות צו א שפאלטונג צווישען ביידע פערבינ דעטע לענדער.

„ל'ארדר" שרייבט, אז איצט זענען פערהאן זעהר גוטע בעדינגונגען צוריקצושטעלען די פראנ צויזיש פוילישע בעציהונגען צום פאריגען שטאנד.

יודישער אגענט זוכט אין פוילן יודישע אבאנענטן פאר'ן היטלער=טרייען „בערלינער טאגעבלאט"

ווארשא, (יט"א). דער צ. ק. פאר דער אנטי-היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע טיילט מיט, אז די אגענטור פאר דער פערשפריי טונג פון „בערלינער טאגעבלאט" האט איבערגענו מען א יוד, עס איז בעקאנט, אז באלד נאכ'ן אי בערנעמען די מאכט דורכ'ן היטלער-רעזשים האט דער „בערלינער טאגעבלאט" געביטען זיין פאלי טישע צורה און זיך אפען געשטעלט צום דינסט דפון געבעלס'ן. דער פראגרעסיווער שיכט פון דער יטשער געזעלשאפט האט תיכף פערנומען א נע גאטיווע שטעלונג צו דער „גלייכגעשאלטעטער" ציימונג. די יודישע אבאנענטען האבען מאסענווייז איבערגעריסען זייער אבאנאמענט פון דער ציימונג, וואס בויגט זיך קנעכטיש פאר דעם נייעם רעזשים, העלפענדיג אזוי ארום צו פערשטארקען דעם ראסען-שגעון.

דער סקאנדאלעזער באיקאט פון „בערלינער טאגעבלאט" האט זיך שטארק אפגעשלאגען אויף זיינע געשעפטען, און דאס בלאט האט דעריבער בעשלאסען פאר יעדען פרייז צוריק צו ערא בערן די ביז-איצטיגע אבאנענטען אין דייטשלאנד און אויסלאנד.

די אדמיניסטראציע פון „בערלינער טאגע בלאט" האט אין ווארשא אויסגעפונען אלס איהר פארשטעהער א ווארשעווער יוד, וועלכער קאל פארטירט די דאזיגע היטלערישע צייטונג צווישען יודען. ער שיקט פונאנדער צו אלע יודישע ווירט שאפטליכע און געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס אפערטען. א רייהע אינסטיטוציעס, וואס האבען ערהאלטען זיינע אפערטען, האבען זיך געווענדעט צום צענטראל קאמיטעט פאר דער אנטי היטלע ריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע מיט דער ביטע צו רעאגירען און עפענטליך שטעמפלען די אונ ווירדיגע האנדלונג פון דעם אגענט, וועלכער ווירקט צום שאדען פון יודישען כלל.

דער צענטראל קאמיטעט פאר דער אנטי היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע אפעלירט דעריבער צו אלע אינסטיטוציעס און פריוואט פירמעס, אז זיי זאלען באין אופן נישט געניסען פון די אפערטען.

מיר מוזען זיך ענטגעגענשטעלען דער היט לעריסטישער פראפאגאנדע און נישט דערלאזען אויסצוגעבן געלד אויף א היטלעריסטישער אונטער נעהמונג.

נייע פונקציעס פון דער טראנספער=געזעלשאפט „העברה"

ירושלים (יט"א) די געזעלשאפט „העברה" וואס פיהרט דורך די טראנספער־טראנזאקציעס צווי־שען דייטשלאנד און ארץ־ישראל, האט פערעפענט־ליכט א קאמוניקאט, אין וועלכען עס ווערט צו. אנד. געזאגט:

די געזעלשאפט „העברה" האט בעקומען דאס רעכט ארויסצוגעבען בעשייניגונגען פאר די עולים־קאפיטאליסטען, דאס זיי בעזיצען דעם נויטיגען סכום פון 1000 פונט. די דייטשע יודען, וועלכע עמיגרי־רען קיין א"י אלס קאפיטאליסטען וועלען פון איצט אן נישט מוזען צושטעלען קיין באנק־בעשייניגונגען, נאר עס וועלען גענוגען די בעשייניגונגען פון דער „העברה".

אין צוזאמענהאנג מיט די דאזיגע בעגרענעצונ־גען פאר טוריסטען פון דייטשלאנד, וועלכע קענען מיטנעהמען נישט מעהר ווי 10 מארק, האט די „העברה" געשלאסען א ספעציעלען אפמאך, וואס ערלויבט צו טראנספערירען נאר יעדען טוריסט פון דייטשלאנד קיין א"י א סומע פון 500 רייכסמארק. גלייכצייטיג האט די „העברה" געשלאסען אן אפמאך מיט דעם „פאלעסטיין ענד עדושיפט לאיד", א דאנק וועלכע די טראנספערירטע סומען וועלען אויסגע־צאהלט ווערען די דייטשע טוריסטען גלייך נאך זייער אנקומען קיין א"י.

די „העברה" האט לעצטענס בעקומען דאס רעכט צו טראנספערירען קיין א"י די פענסיעס און רענטעס, אויף וועלכע עס זענען אנגעוויזען די עולים פון דייטשלאנד. אהן דעם דאזיגען אפמאך וואלט די פערזאיבעטערעסירטע עולים געדראהט צו פערלירען די מיטלען צום לעבען אין א"י.

די „העברה" גיט איצט די איינציגע מעגליכ־קייט איבערצעוויזען קיין א"י די סומען, וואס ווערען געזאמעלט פאר די ציוניסטישע קרנות און אינסטי־טוציעס אין א"י. ביז איצט איז דורך דער „העברה" טראנספערירט געווארען קיין א"י פאר די יודישע קרנות און אינסטיטוציעס דער בעטראג פון 450,000 רייכסמארק. ביז איצט פלעגט די דייטשע רעגירונג אויסצאהלען דער יודישער אגענץ אין אויסלענדי־שער וואלוטע דעם אויסוואנדערונגס־שטייער, וואס ווערט איינגעמאהנט פון די דייטשע יודען, וועלכע וואנדערען אויס פון דייטשלאנד קיין א"י. צוליב דעם דעוויזען־מאנגעל האט די דייטשע רעגירונג אויפגעהערט צו טראנספערירען די דאזיגע סומען אין אויסלענדישער וואלוטע. די „העברה" איז דער ריבער בעאויפטראגט געווארען צו טראנספערירען די דאזיגע סומען קיין ארץ־ישראל און אויסצאה־לען זיי דער יודישער אגענץ.

די סומע, וואס איז טראנספערירט געווארען דורך דער „העברה" פאר דער יודישער אגענץ אין משך פון דעם לעצטען חודש בעטרעפט 40,000 רייכס־מארק.

דייטשע פרעסע איז מודה אז ראטהאלץ און כמיעלעווסקי זענען געווארן בע'עוולה'ט

עסען, 25 (ספ. טעל.)

שרייבענדיג וועגן דעם באקס-מעטש פוילען דייטשלאנד, ווייזען אן די דייטשע צייטונגען, אז ראטהאלץ און כמיעלעווסקי זענען געווארען בע־עוולה'ט.

מען לעזט וועניג יודישע צייטונגען אין סאוויעט - רוסלאנד

מאסקווע, (י. ט. א.) דער כארקאווער „שטערן" בעקלאגט זיך, אז דער טיראזש פון דער יודיש סאוויעטישער פרעסע ווערט וואס ווייטער אלץ קלענער, בעזונדערס צווישען די יודיש רעדענדע ארבייטער אין די פאבריקען און זאוואדן. אזוי, למשל, בערדיטשעוו, וואס האט מיט א פאר יאהר צוריק געצעהלט העכער טויזענד „שטערן" אבאנענטען, האט איצט נישט מעהר ווי 118 אבאנענטען, דאס רוב צווישען די קאאפערירטע קוסטארען און זעהר וועניג צווישען ארבייטער. דניעפראפעטראווסק, אן אינדוסטריעלער צענטער מיט פיל טויזענדער יודישע ארבייטער אויף די מעטאלורגישע און אנדערע פאבריקען, צעהלט ערום און ארום 331 „שטערן" אבאנענטען. די צאהל אבאנענטען אויף יודישע צייטונגען אין אזעלכע שטעט ווי זאפאראזשע, כערסאן, ניקאלאיעוו, זינאוויעסק, סטאלינא, פאלטאווא און אנדערע איז פערכערלין קליין.

ניקאלאיעוו, צום ביישפיל, צעהלט היינט-צוטאג נישט מעהר ווי 37 אבאנענטען און זינא-וויעווסק — 11. דאס גלייכען איז שטארק געפא-לען די צאהל אבאנענטען פון יודישע צייטונגען אין שטעטל.

עס דארף קאטעגאריש אפגעווארפען ווערען די מיינונג, זאגט די צייטונג, אז דער יודישער מאסען-לעזער אינטערעסירט זיך נישט מיט יודיש.

שולדיג אין דער שוואכער פערשפרייטונג פון דער יודישער פרעסע איז די שוואכע ארבייט פון די ארטיגע פארטייאישע און פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס. די פראקטיק האט בעוויזען, אז דארטען, וואו עס ווערט געפיהרט א פאליטישע אויפקלערערישע און מאסען-ארבייט, איז פערהאן א פאדערונג אויף דער יודישער צייטונג און יודי-שען בוך.

שניידער-שטרייק אין ירושלים

ירושלים. (יט"א) א וואך צייט האט אין ירושלים געדויערט, א שטרייק פון יודישע שניידער ארבייטער. דער שטרייק, וואס האט געטראגען אן עקאנאמישען כאראקטער, האט זיך פערענדיגט מיט א קאמפראמיס.

מזל=טוב!

א הארציגען מז"ט ווינשען מיר אונזער געעהרטען וויצע-פרעזעס ה' זיינוויל סאנסענס נ"י און פרוי צו דער חתונה פון זייער ליבען זוהן מאיר מיט פרל. יוטע פריידעל ווייץ. איהר זאלט האבען פון זיי פיל נחת און דעם יונגען פאר א גליקליך צוזאמענ-לעבען.

די פערוואלטונג פון „מחזיקי חולים"
קילינסקיעגא 120.

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221 72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוועגד.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
עמט אן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאג און פון 5—9 אוועגר.
זונטאג פון 10—1 מיטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייז
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
שערפיעז 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. Artur Banasz
כירורג-אוראלאג
וואולטשאנסקא 23
טעלעפאן 139-88.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער שווער-געטראפענער פאמיליע גרונדמאן צוליב'ן פריה-צייטיגען טויט פון זייער אומפערגעסליכען
זוהן נ"ע
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
Henryk Hercberg
z RODZINĄ.

ס'ווערט געזוכט
א פערזאן
ביז 40 יאהר, וואס האט מיטגעמאכט דאס יאהר א בויך-טיפוס און וויל געבען בלוט אויף טראנספוזיע, ווערט געבעטען זיין אדרעס אבצוגעבען אין אדמיניסטר. געגען בעלוינונג

פאר גאלד,
בריליאנטן
ביזשוטעריע
און לאמבארד- קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

די 1-טע און בילינגסטע קוועלע פון
רעשטען
אויף פאלטענס און אנציגער
פון די בעסטע ביליצער און טאמאשא-ווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל, בעקומט מען נאר ביי
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09
געדענקט פראנט 2 שטאק.

אטוואצק 7.50 זל. טעגליך
קלימאטישע וואלד=סטאנציע
Sanatorjum
D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען - אפטיילונג: ס'ווערען געהיילט לונגען-קראנקע לויט די נייעסטע מעטאדען.
כירורגישע אפטיילונג: ווערען געמאכט: אדמע, איבערהרעכונג פון פערוואקסונגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.
ספעציעלער פאוויליאן: ריטשאלט-פרייזן צוגע-פאסט צו דער איצטיגער קריזיס-צייט געמען ארום: פולע אויסהאלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אנאליזען א"א כשר'ע קיך! געשמאקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!
פאר רעקאנוואלעסצענטען זארגפעליגע אויפזיכט.

יעדן טאג קומען אריין קיין א״י 200 יודן

פראפ. בראדעצקי וועגן לעצטן סערטיפיקאטען=שעדיול

לאנדאן (יט״א) ארויסטרעטענדיג אויף אן עפענטליכער ציוניסטישער פערזאמלונג אין לאנדאן, האט פראפ. ז. בראדעצקי ערקלערט צו. אגב., דאס דער איצט ערטיילטער גרעסערער סערטיפיקאטען־שעדיול פאר דער יודישער אגענץ איז נישט בלויז א רעזולטאט פון דער אויסגעצייכנטער דיפלאמא־טישער ארבייט פון פאליטישן דעפארטאמענט פון דער אגענץ־עקזעקוטיווע, נאר נאך מעהר א פועל־יוצא דערפון, וואס א״י בויטיגט זיך אין די מענשן עס אבסארבירט זיי אזוי שנעל ווי זיי קומען און פאהערט אלץ מעהר ארבייטער־קרעפטען.

די לעצטע עטליכע וואכען, ערקלערט פראפ. בראדעצקי, קומען אריין קיין א״י יעדן טאג דורכ־שניטליך 200 עולים א טאג. דאס בעוויזט, אז קיין א״י לאגען זיך נישט אזעלכע מענשן, וואס וווילען פנטלויפען פון זייערע וואוין־ערטער, נאר אז די רעגירונג ערלויבט זיי צו קומען אויפ׳ן יסוד פון דער זיכערקייט, אז זיי וועלען אבסארבירט ווערען דורך דער א״י־ווירטשאפט, און דאס געשעהט אין א לאנד, וואו עס איז נישט בלויז נישטא קיין אַרבייטסלאזיגקייט באר די נאכפראגע אויף ארבייטס־כוחות איז אויגעהויער גרויס.

די סיבות דערפון זענען קלארע. יודען מוזען אוועק פון פיל לענדער. מיר טראגען דעיבער אַרי־בער אונזער ענטשלאסענהייט און ענטוזיאזם קיין א״י. מיר זענען שטאלץ מיט אונזערע דערגרייכונ־גען אין א״י.

די לעגיגע, וואס האבען צו טון מיט דער פראַ־גע, וויסען, אז היטנער דעם בריטישען אינטערעס אין א״י שטעהט דער זין פאר דער בויטווענדיגקייט צוזעצטצומאכען איינע פון די גרעסטע עוולות פון דער געשיכטע. דער דאזיגער זין קען געבראכט ווערען אין צוזאמענהאנג מיט דער ריזיגער כוואליע פון עמפערונג. וואס איז אדורך איבער גרויס־בריטא־ניען אין אפריל 1933, בעת אין דייטשלאנד איז אויסגעבראכען דער היטלעריזם, און מיט דער גרויסער כוואליע פון סימפאטיע, וואס האט זיך דורכ־געגאסען איבער גרויס־בריטאניען, ווען עס איז ארויסגעגעבען געווארען די באלפור־דעקלאראציע. איך גלויב, אז ציוניסטען הויבען זיך אויף די פעל־קער איבער זייערע עגאאיסטישע אינטערעסען, און איך האלט, אז דאס איז דער פאל פון גרויס־בריטא־ניען אין בעצוג צו א״י.

מענשען קענען זאגען, אז די יודען שטרייטען כסדר מיט דער בריטישער רעגירונג און זענען תמיד אומצופרידען. דאס איז אמת, און דאס בעווייזט אונזער שותפות מיט גרויס־בריטאניען. דארט, וואו מיר האבען גארנישט צו פאדערען, האבען מיר נישט קיין טענות. אין פיל לענדער וואלטען מיר געווען גליקליך צו פאדערען נישט מעהר ווי בלויז געוועהנליכע בירגער־רעכט. אין פאל פון גרויס־בריטאניען איז אבער אונזער פאדערונג א העכערע. אויב מיר זענען צווישען זיך מחולק, איז עס א מח־לוקת פון פריינד. די פאליטיק פון דער יודישער אגענץ באזירט אויף דער קאמפלעטער צוזאמענאר־בייט מיט דער רעגירונג פון גרויס־בריטאניען. קיין שום אנדער פאליטיק איז נישט מעגליך.

ווי מען פרובט שרעקן די אראבער געגען די יודען

„דר ווייצמאן וועט אין רחובות פראדוצירען... גיפט

ירושלים, (יט״א) דאס אראבישע בלאט „אל באלאג״ אין קאירא פערעפענטליכט א קא־רעספאנדענץ פון יפו וועגען די פלענער פון דר. ווייצמאן אין א״י. מיטטיילענדיג, אז דר. ווייצמאן פערבלייבט איבער ווינטער אין רחובות, וואו ער וועט זיך פערנעמען מיט וויסענשאפטליכער ארבייט אין אינסטיטוט פאר אגרא־כעמיע, פערזיכערט דער קארעספאנדענט, אז דר. ווייצמאן האט פארשטע־לענדיג זיין ארבייטס־פלאן, פערשוויגען דעם וויכ־טיגסטען טייל פון זיין ארבייט. דער קארעספאנ־דענט פון קאירא׳ר בלאט ווייס גענויער צו דער־צעהלען, אז דר. ווייצמאן וועט זיך אין אינסטיטוט אין רחובות פערנעמען מיט דער אויספארשונג פון די גיפט שטאפען, וואס זענען ענטהאלטען אין די נידריגע וואסער שיכטען פון ים המלח. ווי בא־וואוסט, שרעקט דער קארעספאנדענט זיינע לעזער — איז וויסענשאפטליך בעוויזען געווארען, אז די דאזיגע שיכטען ענטהאלטען גיפט שטאפען, וואס האבען נישט זייער גלייכען אין דער וועלט און וואס זענען שרעקליכער און געפעהרליכער פון אלע אנדערע גיפטען, וואס זענען ביזאיצט בא־קאנט דער וויסענשאפט. די יודען, זאגט דער קארעספאנדענט, שווייגען וועגען דעם, ווייל דאס פאדערט פון זיי די פאליטיק.

פון לאדזער קרייז-פערבאנד „מכבי״

זונטאג דעם 2 גרודזיען ה. י. וועלען אין קאליש פארקומען טורן=פערמעסטונגען אויף מייס־טערשאפט פון לאדזער קרייז, אין וועלכען עס נע־מען אנטייל אלע יודישע טורן און ספארט גע־זעלשאפטען פון לאדזער קרייז, וועלכע געהערען צום מכבי פערבאנד אין פוילען.

די פערמעסטונגען ווערען ארגאניזירט דורך דעם לאדזער קרייז-פערבאנד מכבי אויף צו בעקו־מען דעם וואנדער-בעכער אויף דעם נאמען פון פערשטארבענעם טוער אויפן געביט פון פיזישער רעגענעראנס-בעוועגונג ביי יודען ד״ר עדמונד שענקיער.

די טעכנישע הכנות צו דער אימפרעזע זענען אין פולען גאנג, ביז היינט האבען זיך שוין רע=גיסטרירט אין קרייז=פערבאנד העכער 20 מאנ־שאפטען, מענער און פרויען, כדי אנטייל צו נעמען אין די פערמעסטונגען.

גאנץ בעזונדער וועט זיין אינטערעסאנט די קאנקורענצען פון די פרויען=אבטיילונגען, וועלכע געפינען זיך אין אונזער קרייז אויף א געהעריגער הויך.

עס איז זיכער אז די קאנקורענצען וועלען זיין זעהר אינטערעסאנט און דערמיט געבען די מעגליכקייט צו דעמאנסטרירען פאר דער עפענט־ליכקייט די לייסטונגען פאר די יודישע טורן קלובען אין לאדזער קרייז.

גלייכצייטיג וועט אויך פארקומען אינ׳ם זעלבען טאג אין קאליש א קאנפערענץ פון די טורן רעפרעזענטען פון אלע קלובען פון קרייז. די קאנפערענץ פון די רעפרעזענטען פאר מענער וועלן געפיהרט ווערען אונטער דער לייטונג פון ספארט רעפערענט פון לאדזער קרייז פערבאנד מכבי ה׳ פראפ. סעגאל און די רעפרעזענטען פאר פרויען־ספארט דורך מאגיסטער נעכעמקעס-לעבענבוים.

פערבאנד מכבי איז געשאפען געווארען א קאלע־גיום פון וויזיטאטארען, וועלכע האבען זיך גע־שטעלט אלס ציל צו בעזוכען אלע קלובען פון דער פראווינץ, צו ערטיילען די געהעריגע טעכ־נישע און ארגאניזאציאנעלע אנווייזונגען און צו שאפען אן׳ענגערען קאנטאקט מיט דער עקזע־קוטיווע.

— די טעג איז אין שעראדז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון פעראייניגטען טורן און ספארט קלוב חשמונאי. דער דעלעגאט פון דער עקזעקוטיווע פון לאדזער קרייז-פערבאנד מכבי ה׳ שרעטער האט געהאלטען א לענגערען רעפעראט וועגען די צילען און אויפגאבען פון מכבי און האט פאקטיש אדורכגעפיהרט די פוזיע פון די קלובען מכבי און זש. ט. ג. ס.

צום סוף איז אויסגעקליבען געווארען א פערוואלטונג מיט פרעזעס העלער אין דער שפיץ.

— אין טושין איז אין אנוועזענהייט פון אינסטרוקטאר ה׳ קאנוויזער פארגעקומען די אל־געמיינע פערזאמלונג פון דארטיגען יודישען טורן און ספארט פעראיין מכבי.

נאכן ערלעדיגען אלע פראגען, וועלכע זע־נען געווען אויף דער טאג-ארדנונג, איז אויסגע־קליבען געווארען א נייע פערוואלטונג מיט לאוו־ניק שטערן בראש.

אין שייכות מיט די טורן פערמעסטונגען און די מייסטערשאפטען פון לאדזער קרייז, וועל־כע קומען פאר דעם 2 דעצעמבער אין קאליש, האט די עקזעקוטיווע דעלעגירט נאך קאליש פרוי מאג. נעכעמקעס-לעבענבוים, וועלכע האט זיך אויפן ארט בעקענט מיט די טעכנישע הכנות און ביי דער געלעגענהייט געהאלטען א רעפעראט וועגען די פיזישע ענטוויקלונג פון דער פרוי אין די טורן און ספארט-קלובען.

אין אפאטשנא האט די טעג אדורכגעפיהרט אן׳אינספעקציע דער מיטגליד פון דער עקזעקוטי־ווע ה׳ זיידלער, וועלכער האט בעזוכט דעם דאר־טיגען קאמיטעט פאר פיזישער דערציהונג און די די קאמונאלע מאכט, און א דאנק דער דאזיגער אינטערווענץ צוגעזאגט מיטצוהעלפען מיט אלעם מעגליכען דעם דארטיגען טורן פעראיין מכבי ביים שאפען דעם אייז-פלאץ דורך מכבי האבען זיי פערשפראכען צו שטעלן צו דיספאזיציע גאנץ אומזיסט לאקאמאציע מיטלען וויפיל עס וועט נאר נויטיג זיין.

דערגענצונגס=קורסען פאר אינסטרוקטארען

דער טורן און ספארט רעפעראט ביים לאדזער קרייז-פערבאנד מכבי איז צוגעטרעטען צו ארגא־ניזירען וואנדער דערגענצונגס קורסען פאר אינ־סטרוקטארען. לויטן פראגראם וועלען די קורסען דויערן פון 3—5 טעג און וועלען פארקומען יעדע 6 וואכען יעדעס מאל אין א אנדער שטאט פון לאדזער קרייז.

אנ׳אייז=פלאץ אין אפאטשנא

דורך דער איניציאטיוו פון לאדזער קרייז פערבאנד מכבי און דער מיטהילף פון ארטיגען קאמיטעט פאר פיזישער דערציהונג, ווערט אין אפאטשנא ביים יודישען טורן און ספארט פעראיין געשאפען אנ׳אייז=פלאץ, וועלכער וועט דינען אלס מוסטער אין דארטיגען פאוויאט.

א קאלעגיום פון וויזיטאטארען

ביי דער עקזעקוטיווע פון לאדזער קרייז-

קריזיס אין דער מזרחי=לייטונג

ה׳ פארבשטיין זאל פערלאזען דעם צענטראל=קאמיטעט

ירושלים (יט״א) דער „דואר היום״ טיילט מיט, אז דניאל סירקין האט רעזיגנירט פון צענ־טראל-קאמיטעט פון „מזרחי״. דאס בלאט בעהויפ־טעט, אז דערמיט איז ענטשטאנען א קריזיס פון „מזרחי״. ה׳ סירקינס רעזיגנאציע זאל זיין ארויס געגרופען דערמיט, וואס דער צענטראל=קאמיטעט האט אויף זיין לעצטער זיצונג בעשלאסען צו קומען צו א פערשטענדיגונג מיט׳ן „מזרחי הותיק״. די פערשטענדיגונג זאל זיין געגען דעם ווילען און אנשויאונגען פון דער מעהרהייט מיטגלידער פון צענטראל קאמיטעט און פון דער פארטיי גופא. עס קורסירען קלאנגען, אז ה׳ פארבשטיין האט אויך בדעה צו רעזיגנירען פון צענטראל קאמיטעט. די געבראכטע ידיעה ווארט נאך אויף א בעשטעטיגונג

דער פילם „צעסאזשאוואסא יא״ אונטער א שטרענגען באיקאט

ווארשא, (יט״א) דער צ. ק. פאר דער אנטי - היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע טיילט מיט: דאס יודישע פובליקום ווערט ווייטער געווארענט וועגען דעם, אז א געוויס קינא אין ווארשא לעגט נישט קיין אכט אויף דעם דויערענ־דען באיקאט און דעמאנסטרירט כסדר שוין דעם צווייטען לויט דער רייהע היטלעריסטישען פילם. אין געגעבענעם פאל איז דאס דער פילם „צעסא־זשאוואסא יא״ (די קייזערין בין איך), וואס איז פראדוצירט געווארען דורך א היטלעריסטישען קאנצערען. די דירעקציע פון קינא, וואס דעמאנ־סטרירט היטלעריסטישע פילמען, שעצט עפענטליך גרינג די יודישע געזעלשאפטליכע מיינונג. דער צענטראל-קאמיטעט פאר דער אנטיהיטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע אפעלירט צום יודישען פובליקום דורכאויס אויסצומיידען דעם דאזיגען פילם. קיין איינציגער גראשען טאר נישט אויס־געגעבען ווערען אויף היטלעריסטישע פילמען.

אימפאזאנטע לויה פון אמסטער־דאמער רב=הכולל אברהם־שמשון אנדערוויזער

אמסטערדאם (יט״א). די לויה פון אמסטערדאמער רב=הכולל אברהם-שמשון אנדער־וויזער האט געהאט זעהר אנ׳אימפאזאנטען פער־לויף. זייט דעם טויט פון זיין פארגעהער, הרב הכולל ד״ר דיורער (1911), האט אמסטערדאם נישט געזעהען אזא אימפאזאנטע לויה. אין דער לויה האט זיך בעטייליגט אנ׳עולם פון מינדעסטענס 60 טויזענד יודען. די יודישע געשעפטען זענען אויף דער צייט פון דער לויה אומעטום געווען געשלאסען און אין די גאסען, דורך וועלכע דער לויה-צוג איז געגאנגען, זענען געווען געשלאסען אלע געשעפטען, אויך די נישט-יודישע. חוץ דע־לעגאציעס פון אלע יודישע געזעלשאפטען און אינסטיטוציעס האבען זיך אין דער לויה בעטיי־ליגט פארשטעהער פון דער אמסטערדאמער מוניצי־פאליטעט און פון די האלענדישע מאכט-ארגאנען. לויט אנ׳אלטען ספרדישען מנהג (דער פערשטאר־בענער איז געווען רב הכולל פון דער אשכנזישער און ספרדישער קהלה) איז לענגאויס דעם גאנצען לוויה צוג געבלאזען געווארען שופר. די גאנצע האלענדישע פרעסע ווידמעט לאנגע ארטיקלען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם רב-הכולל.

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע
הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער וארטע זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פרייזען

Dr. med.
P. KOTOK
אינערליכע קראנקהייטען
ŻEROMSKIEGO 44, telef. 114-25
נעהמט אן פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.
נעהמט אן אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 טעגליך פון 4—5 נאכמ.

ראטעוועט אייער געזונד
קראנקע אויף רוקגראט (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.
דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא־פעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.
ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס. — גומי=זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאדז, פיראמא וויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 09=177 נאהענט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. צא הילרייכע דאכנזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זגערזש אויף פלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

לאדז, 26 נאָוועמבער 1934

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז, 26 נאָוועמבער 1934

אומצופרידענע אויף ביידע זייטן

דער שלום, וואָס האָט געמוזט קומען

דער שלום צווישען דעם ציוניסטישען עקזעקוטיוו און די רעוויזיאָניסטען, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען דורך די פירערס בן-גוריון און זשאַבאָטינסקי, איז נאָך דערווייל דורך זייערע פאַרטייען נישט ראַטיפיצירט געוואָרען, און ווי מ'דערציילט זענען אויף ביידע צדדים פאַראַן שטאַרק אומצופרידענע מיטן דאָזיגען שלום.

די דירעקטע סיבה פון דער אומצופרידענהייט זעהט אויס צו זיין דאָס, וואָס דער שלום האָט זיך אַביסעל פאַרשפּעטיגט, און ביני-לביני איז די שאַרפע שנאה אַזוי טיף איינגעוואָרצעלט געוואָרען געגענזייטיג, אַז ס'איז שוין זעהר שווער איהר אויסצושניידען, ווייל יעדער צד איז חושד דעם אַנדערען אין בגידה און אין די שווערסטע פאַרברעכענס.

פּסיכאָלאָגיש ווירקט דאָ אפשר אויך די מורא פאַר דער שטילקייט און רואיגקייט, וואָס וועט קומען דורכן שלום און קען אָפּשוואַכען דעם אימפּעטיגען טעמפּ פון דער אויפבוי-אַרבייט. מעגליך אַז אין ארץ-ישראל, וואו די פערהעלטענישען האָבען אַ פּראַקטיש-קאָנקרעטען כאַראַקטער, זענען ביי ביידע צדדים פאַראַן געוויסע מאַטעריעלע סיבות, וואָס שטויסען אָפּ פון שלום, ווייל די אַרבייטס-פערהעלטענישען אין לאַנד זענען שוין בעגרינדעט אויפן יסוד פון דער מחלוקת און צוריסענקייט.

פונדעסטוועגען דאַרף מען רעכענען, אַז דער שלום וועט בלייבען, ווייל ער איז אַ פּאָליטישע נויטווענדיגקייט.

וואָס שייך דער הסתדרות איז קלאָר ווי דער טאָג, אַז דאָס מאָנאָמאַך=היטעל, וואָס זי האָט אָנגעטאָן אויפן לעצטען קאָנגרעס, איז פאַר איהר צו שווער.

אפילו אין אַן'אַלטער פעסט-געבויטער מלוכה, ווי גרויס-בריטאַניען, האָט די אַרבייטער-פּאַרטיי נישט געקענט צו לאַנג געוועלטיגען געגען דעם ווילען פון די בירגערליכע פּאַרטייען, וואָס זענען די מאה=געבערס און די דעה-זאָגערס אין אַ קאַפּיטאַליסטישען רעזשים, בפרט אין דער ציונ. מלוכה-אונטערוועגס, וואָס איז געבויט אויף פרייוויליגע נדבות אנשטאָט שטייערן.

אמת דער עקזעקוטיוו קען פעסטשטעלען, אַז די הכנסות האָבען זיך אין דעם קאַדענץ נאָך פאַרשטאַרקט, אָבער דאָך ווייסען מיר, ווי ס'איז אין ציוניזם גופא געפאַלען דער פּרעסטיזש פונ'ם קרן-היסוד, וועמענס הכנסה ס'שטייט דאָך אַלענ-פאַלס נישט אין קיין שום פּראָפּאָרץ צו דער פילפאַכיג פאַרגרעסערטער עליה. ווער ווייס, וועלכע ריזיגע הכנסה-מקורים מ'וואָלט געקאָנט אויסגעפינען, ווען אַרום דעם רודער וואָלטען זיך גרופּירט אַלע פּאַרטייען מיט'ן אויפריכטיגען חשק צו העלפען פיהרען די בעוועגונג פאָרויס. און ווי שווער דאַרף עס פּרעסען אויפ'ן געוויסען, אַז מ'האָט זיך געמוזט לאָזען אַרויסהעלפען דורך אַזאַ „מחיר כלב" ווי די רווחים פון די היטלעריסטישע סחורות אויפ'ן יסוד פונ'ם טראַנספער-אָפּמאַך!

דערצו דערציילט מען אויך, אַז אַ וואונק מכוח דעם שלום זאָל די הסתדרות האָבען בעקומען פון אויבען, וואו ס'איז שטאַרק נישט געפעלען דער לינקער קורס פון דער איצטיגער אַרבייטער-רעגירונג. פאַר דער ריכטיגקייט פון דער דאָזיגער ידיעה, וואָס שטאַמט פון אַ רעוויזיאָניסטישען מקור און איז אונז דאָ אין פּוילען דערלאַנגט געוואָרען דורך דעם אַגודישען בלאַט, קענען מיר נישט ערב זיין, ווייל ס'גלויבט זיך בכלל נישט, אַז די ענגלישע מאַכט זאָל אַזוי שטאַרק בענקען נאָכ'ן רעוויזיאָניסטישען גייסט אין דער יודישער אַגענץ. אָבער אַ געוויסער כעמישע צונויפמישונג פון ביידע עלעמענטען, דעם רעוויזיאָניסטישען און פּועלי-ציוניסטישען, וואָלט מסתם געווען סימפּאַטיש ביי די ענגלישע מאַכט=האָבערס.

און אויך דעם אַנדערען צד איז שוין אַביסעל שווערלעך דאָס לעבען אין דער סעפּאַראַציע, בעת ס'איז שוין פאַרשוואונדען די הויפּט-סיבה, וועלכע האָט געבראַכט צו דער פונאַנדערשיידונג. אויך ביי מאַן און ווייב טרעפט, אַז צוליב אַן'איינציגער הויפּט-סיבה, ווי נישט-בעפרוכטערטקייט, זאָל זיך צופלאַקערען דאָס פייער פון מחלוקת אין אַלע ווינקלען פון בשותפות'דיגען לעבען; אָבער זאָל נאָר דער בויך געבענטשט ווערען, דאַמאָלס ווערען ממילא אַלע פייערען איינגעלאָשען. דאָס זעלביגע איז אויך דאָ די עיקר סיבה פון דער מחלוקת געווען די אומפרוכטבאַרקייט פון דער אָפיציעלער ציוניסטישער אַרבייט. דער געוואַלדיגער דערפאָלג פון דער רעוויזיאָניסטישער בעוועגונג דערקלעהרט זיך דערהויפּט מיט'ן גלויבען און האָפען, אַז דורכדעם וועט קענען פאַרשטאַרקט ווערען די עליה קיין ארץ-ישראל. איצט אָבער אַז די עליה האָט איבערגעשטיגען אַלע פאַנטאַזיעס פון זשאַבאָטינסקין, ווי ער האָט ערשט פאַר דריי יאָהרען פאָרגעלייגט פאַר אונז אַלעמען זיין אוטאָפּיע, זעהען מיר, אַז ער אַליין האָט שוין אויפגעהערט צו קלאַפּען אויפ'ן דאָזיגען פּעדאַל, ווייל ער ווייס, אַז דאָ וועט שוין קיין גרעסערע פאַרטע נישט אַרויס=קומען, און שלאָגט אָן דעם שטאַרקען טאָן אויפ'ן סכסוך צווישען אַרבייט און קאַפּיטאַל, וועלכער איז שוין ווייט נישט אַזוי פּאָפּולער, ווי די עליה פראַגע, ווייל דער גלות יוד, וועלכער טראַכט וועגען עמיגרירען קיין ארץ-ישראל, שטייט דאָך אויפ'ן שוועל פון איבערשיכטען זיך, פּראָלעטאַריזירען זיך, און אויב נישט ער אַליין, איז ווייניגסטענס זיין זוהן אַ מיטגליד פון דער אַרבייטער-משפחה, וואָס בויט דאָס לאַנד. און ער בלייבט דעריבער ס'רוב קאַלט צו די פּראָבלעמען פון שטרייק און אַרביטראַזש און די איבעריגע פּרטים, וואָס צוהיצען אַזוי די געמיטער און די געבליטען אין דער בעוועגונג.

אמת, ס'פעהלט נישט קיין היוועזן אויף צו לאָזען אויפפיהרען די בעוועגונג, ווי, למשל, אַ פּעטיציע, אַ מעמאָראַנדום וועגען די סאַאַר-יודען וכדומה, אָבער דאָס אַלץ קען נישט אַזוי מאַגנעטיש ציהען צו זיך די מאַסען, ווי די פּערספּעקטיוו פון אַ פאַרגרעסערטער עליה.

דעריבער איז איצט דער שלום פאַר ביידע צדדים געוואונשען.

פ. ס.

אויב מען זאָל נאָר האָבען איין טראָפּען צוטרוי

היטלער גיט פרייע הענד די דייטשען פון סאַאַר-געביט

אַדאָלף היטלער האָט ערטיילט אַן'אינטערוויאו צוויי פראַנצויזישע פּאָליטיקער. דער „פיהרער" און רייכסקאַנצלער האָט אויפגענומען די ביידע פראַנצויזען, אַלס אַלטע אַנטיילנעהמער אין קריג. דער אינהאַלט פון היטלערס אַפּעל צום שלום האָט נישט געבראַכט קיין שום נייעס. היטלער האָט ווידעראַמאָל איבערגעחזר'ט, אַז ער האָט גאָרנישט געגען פראַנקרייך, אַז איהם פעלט אפילו נישט איין נאָכאַמאָל צו עראָבערען עלזאַס-לאָטרינגען, אַז ער וויל ס'זאָל נאָכאַמאָל קומען צו דירעקטע געשפּרעכען צווישען פראַנקרייך און דייטשלאַנד, און בכלל פעלט איהם אפילו נישט איין צו דענקען וועגען קריג.

נאַטירליך איז עס אַ זאַך פון די פראַנצויזען צו פאַרשטיין און זיך אָפּצוגעבען אַ רעכנונג וועגען דעם, אויף וויפיל מען קאָן גלויבען היטלער'ן. די פראַנצויזען דאַרפען פאַרשטיין און זיך אָפּגעבען אַ רעכנונג, צי קאָנען זיי די רעדעס, וועלכע היטלער האַלט פאַר זשורנאַליסטען, בעטראַכטען אַלס פולווערטיגען געגענזאַץ צו די קריגערישע און מיט שנאה אָנגעפילטע אויספיהרונגען פון היטלערס בוך „מיין קאַמף", וואָס ווערט דורך די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען בעטראַכט אַלס פּאָליטישע ביבעל. (ס. ה. מיט עטליכע טאָג צוריק איז דאָס בוך פון היטלער'ן רעקאָמענדירט געוואָרען דורך די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען אַלס פּאָליטישע ביבעל און איז איינגעפיהרט געוואָרען אין די דייטשע שולען, אַלס אָפיציעל לערן=בוך.)

אָבער אין דאָזיגען אינטערוויאו פון היטלער'ן איז פאַראַן אַ שטעלע, וואָס קלינגט איצט איינגאַנצען ניי. דער „פיהרער" און רייכסקאַנצלער האָט צום ערשטען מאָל ערקלערט, אַז ער וועט אָננעהמען די דעציזיע פון דער סאַאַר-בעפעלקערונג, וואָס וועט אַרויסגעגעבען ווערען אין פּלעביסציט פון 13. יאַנואַר 1934, ווי אַזוי די דאָזיגע דעציזיע זאָל נישט אויספאַלען.

אָט די ווערטער בעדייטען גאָר עפּעס נייעס אין דער דייטשער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער סאַאַר-פּאָליטיק. צי בעדייטען זיי נישט אַ פולשטענדיגע רעזיגנאַציע פון דער סאַאַר-פּאָליטיק, וועלכע עס האָבען געפיהרט אַלע פריהערדיגע דייטשע רעגירונגען? צווישען שטרעזעמאַנ'ען און בריאַנ'ען זענען פאָרגעקומען זעהר ערנסטע אונטערהאַנדלונגען מכוח דעם, אַז דער סאַאַר-געביט זאָל צוריק אָפּגעגעבען ווערען דייטשלאַנד אָהן וועלכער עס איז אָפּשטימונג. עס פאַרשטייט זיך, אַז די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען האָבען שטענדיג פאַרטרעטען די מיינונג, אַז יעדער פּלעביסציט וועגען דער אַנגעהעריגקייט פון סאַאַר=געביט בעדייט אַן'עולה לגבי דייטשלאַנד. ווען עס איז געוואָרען קלאָר, אַז וועגען סאַאַר מוז אונבעדינגט פאָרקומען אַן'אָפּשטימונג, האָט דער היטלער=רעזשים נישט אויפגעהערט אָנצווייזען דערויף, אַז דורכפיהרען אַן'אָפּשטימונג איז איינגאַנצען איבעריג, ווייל מינדעסטענס 90% פון דער בעפעלקערונג וועט דאָך סיי ווי שטימען פאַר דייטשלאַנד. פון בערלין הערט מען נישט אויף צו זידלען און אָנצורופען „סעפּעראַטיסט" יעדען איינציגען, וועלכער זאָל האָבען די חוצפה בעת דער אָפּשטימונג צו שטימען געגען צוריקקעהר פון געביט צו דייטשלאַנד.

און פּלוצים ווייזט זיך איצט אַרויס, אַז דער העכסטער „פיהרער" איז עפּעס אויך נישט אינגאַנצען זיכער מיט'ן רעזולטאַט פון דער אָפּשטימונג. ער רעדט דאָך אַליין וועגען אַן'אומזיכערען רעזולטאַט פון פּלעביסציט. און דאָס איז נאָכאַמאָל אַ בעוויז, און זעהר אַ וויכטיגער, פאַר דער שוואַכקייט פון דער דייטשער פּאָזיציע. דאָס איז אַ בעוויז פון דער פולשטענדיגער רעזיגנאַציע, וואָס האָט אַרומגענומען בערלין.

אָבער נאָך וויכטיגער איז אָט וואָס: מיט זיינע ווערטער, מיט דער אַרויסגעזאָגטער מיינונג זיינער גיט היטלער פולשטענדיג פרייע הענד די איינוואוינער פון סאַאַר-געביט בעת דער אָפּשטימונג. היטלער זעהט איין, אַז ער וועט נישט קאָנען בעאיינפלוסען דעם פּלעביסציט אפילו מיט אַלע מיטלען פון צוואַנג, מיט דער ליגנערישער אַגיטאַציע, וואָס איז דורך איהם ביז איצט געפיהרט געוואָרען. די בעפעלקערונג פון סאַאַר-געביט, אויב זי זאָל האָבען צוטרוי צו די ווערטער פון אַדאָלף היטלער'ן, דאַרף זי איצט נישט מורא האָבען פאַר אַ פּוטש, וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען תיכף נאָכ'ן פּלעביסציט.

נאַטירליך, אויב עמיצער זאָל האָבען צו די רייד פון אַדאָלף היטלער אַביסעל אַ גרעסערען צוטרוי, ווי צו יעדען וואָרט זיינעם, וואָס ער האָט אַרויסגעזאָגט ביז איצט. (ג. ב.)

ס'ווערט צוגעגרייט עפּעס גרויזאַמעס

די אייראָפּעאישע שפּאַנונג, וואָס קאָן ברענגען צו אַ קריג

אייראָפּע ווערט איצט איבער אַ שפּאַנונג, וועלכע דערמאָנט דירעקט די טעג פאַר דעם וועלט=קריג. אין די ווייטע צייטען פון נאָכ'ן קריג קאָן מען נישט געפינען עפּעס ענליכעס לויט דער אָנגעשטרענגטקייט. וועגען די שאָסען אין מאַרסעל, וואָס האָבען איצט — צוליב דער בעשולדיגונג פון יוגאָסלאַוויען געגען אונגאַרן — אַרויסגערופען די אָנגעשטרענגטקייט שרייבט ד"ר י. טהאָן אין „נ. דז."

אַ שוידער נעהמט אַרום, ווען מ'לייענט די בעשולדיגונג, וואָס יוגאָסלאַוויען וואַרפט אין פּנים דער אונגאַרישער מלוכה און — אנשטאָט פאַרטיידיגונג — די געגען-בעשולדיגונג פון אונגאַרן אויפ'ן אַדרעס פון יוגאָסלאַוויען. אין די „אַלטע גוטע" צייטען האָבען פעלקער נישט גערעדט וועגען זיך אפילו אין צייטען פון מלחמה. איצט וואַרפען איינס געגען אַנדערע די שרעקליכסטע בעליידיגונגען און מלוכות, וואָס לעבען, דאַכט זיך, אין טיפען שלום. ווען האָט מען עס אַזוי געשריבען, ווי ס'שרייבט איצט יוגאָסלאַוויען צום פעלקערבונד וועגען דער אונאָפּהענגיגער אונגאַרישער מלוכה? אַ שטייגער, אַזאַ שטעלע:

„עס גייט דאָ נישט וועגען פּאָליטישען מאָרד, וועגען דער טאַט פון אַן'איינצעלנעם מערדער, עס גייט דאָ נישט וועגען אַזיל, וואָס איז אָנערקענט געוואָרען פאַר פּאָליטישע עמיגראַנטען: די פראַגע, וואָס ווערט דאָ דערוועקט, איז די פראַגע פון בילדען און אויסאיבען אויף דער טעריטאָריע פון אַן'אַנדער מלוכה פּראָפעסיאָנעלע פאַרברעכער, וואָס האָבען דעם אויפטראַג אויסצופיהרען מיט געוויסע פּאָליטישע צילען אַ רייה אַטענטאַטען און מאָרדן. די פאַרלייכטערונגען און דער שוץ, פון וועלכען ס'האָבען גענאָסען די מערדער אויף דער אונגאַרישער טעריטאָריע אין משך פון די לאַנגע הכנות זענען באמת נישט צו גלויבען..."

וועגען די מערדער רעדט די יוגאָסלאַווישע נאָטע, ווי וועגען אָרגאַניזירטע און מאַסענהאַפטיגע אויסגעאיבטע רוצחים, וואָס געניסען פון אונטערשטיצונג און פאַרלייכטערונגען מצד דער מאַכט פון פרעמדען לאַנד. עס פאַרשטייט זיך, אַז אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערט גערעדט אויך וועגען שרעקליכען ברוך פון די עלעמענטאַרע יסודות פון אינטערנאַציאָנאַלען שלום. מ'הערט שוין פאָרמעל ווי ס'קלינגען די שווערדען. פאָרמעל הערט מען שוין די בעוועגונג פון דער מאָביליזירטער אַרמעע, וואָס איז גרייט צום אַרויסמאַרש, צום אַרויסמאַרש, פון וועלכען מען קומט אָפט נישט צוריק, אָדער מ'קומט יאָ צוריק אַ צוקאַליעטשעטער און צום לעבען אונפעהיגער...

צי קאָן מען זיך גאָר פאָרשטעלען, שרייבט ווייטער ד"ר טהאָן, אַז פראַנקרייך וואָלט נישט געהאַט דעם מאָראַלישען כוח אָפּצוהאַלטען יוגאָסלאַוויען פון דאָזיגען דאָקומענט, וואָס וועט נאָך אין די ווייטסטע דורות זיין אַן'עדות פון דער פאַרווילדערונג פון אונזער צייט, און פראַנקרייך וואָלט דאָס ערנסט געוואָלט טאָן? מ'קאָן זיך נישט וואונדערען, וואָס טשעכאָסלאָוואַקיען און רומעניען האָבען זיך פאַראייניגט צום דאָזיגען שריט.

אַלע די מלוכות זענען אויפ'ן לעבעדיגסטען אופן פאַראינטערעסירט אין דערשטיקען זייער שכנטע אונגאַרן און ברענגען איהר אין אַזאַ צושטאַנד, אַז זי זאָל פאַרלירען אַזש דאָס בעוואוסטזיין און לכל הפחות דעם געזונדען שכל. וואָס מעהר קאַטאַסטראָפאַלערישע שטיק און שפּרונגען געגען אונגאַרן מיט בעווייזען, אַלץ בעסער איז פאַר רומעניען און טשעכאָסלאָוואַקיי. אָט די קליינע מלוכות ווייסען, אַז זיי ענטשיידען נישט דאָ וועגען מלחמה און שלום. זיי איז ערלויבט זיך צו פאַרגעסען. אָבער פראַנקרייך? פראַנקרייך איז דאָך פאַראַנטוואָרטליך, פאַר'ן גורל פון אייראָפּע, פאַרוואָס דערלאָזט פראַנקרייך צו אַזאַ פאַרשאַרפונג פון די שטימונגען און בעציהונגען? צי וויל אויך פראַנקרייך דערשטיקען אונגאַרן?

קיינער ווייס נישט, וואָס עס וועט ברענגען דער מאָרגענדיגער טאָג, ס'איז קלאָר, כל זמן מען פיהלט נאָך ביים חולה דעם שוואַכען דפק, טאָר מען נישט פאַרלירען די האָפנונג איהם איינצוהאַלטען ביים לעבען. מיר פיהלען די מעגליכקייט פון אַ קריגס-אויסבראָך ווי עפּעס אַזאַ שרעקליכע און אָפּשטויסענדע זאַך, אַז מיר קאָנען וועגען איהר אפילו נישט דענקען. אַזעלכע קאַטאַסטראָפעס פאַלען שטענדיג אַראָפּ פּלוצים און אומגעריכט. ווען מיר וואָלטען געקאָנט אויסמיידען אַ מלחמה, וואָלטען מיר געמוזט שטענדיג טראַכטען וועגען איהר מעגליכען אויסבראָך. קיין שרעק וועט דאָך דאָ סיי ווי נישט העלפען. און דאָך דאַרף מען האַלטען אָפען די אויגען און זעהן, אַז עס ווערען צוגעגרייט גרויזאַמע און שרעקליכע זאַכען...

Dr. med. R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל-גאַס 19 טעל. 125-17
נעהמט אָן פון 1–2 און פון 4–6 נאָכמ.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 26 יט כסלו תרצ"ה

נאוועמבער
זון-אויפגאנג 7.14
זון-אונטערגאנג 3.31

א פאטער מיט צוויי זוהן משומדים זענען צוריק געווארען יודען

היטלער איבערקעהרעניש האט זיי דערפיהרט דערצו

לאדזער ראבינאט האט אדורכגעפיהרט די פארמאליטעטען

דער לאדזער ראבינאט האט היינטיגע וואך אדורכגעפיהרט די פארמאליטעטען פון צוריק איבערפיהרען צום יודענטום א פאטער מיט צוויי דערוואקסענע זיהן, וועלכע האבען זיך געהאט גע־שמדט מיט יאהרען צוריק און האבען זיך איצט געבעטען צוריק צו ווערען יודען.

מיט עטליכע וואכען צוריק האט זיך אין ראבינאט געוואנדען אנ'עלטערער הער און דער־צעהלט פאלגענדע געשיכטע: ער איז אלט 55 יאהר, הייסט וו. ק. א מענש א פערמעגליכער, מיט יאהרען צוריק, ווען זיינע קינדער זענען נאך געווען קליין, האט מען איהם פארגעלעגט א גרויסע דייטשע פערטרעטונג, היות אבער ווי דער דייטשער פאבריקאנט אין עסען האפערדינג איז געווען א פרומער קאטאליק און דערצו אנ'אנטי־סעמיט, האט ער פארלאנגט, אז אלע זיינע בע־אמטע און פערטרעטער זאלען זיין קאטאליקען, ווען מ'האט איהם פארגעלעגט די פערטרעטונג, פון וועלכער ער איז געווען איבערציינגט, אז ער וועט רייכער ווערען, האט מען איהם דערביי גע־שטעלט א תנאי, אז ער זאל זיך שמד'ן. באלד אין אנהויב איז איהם דאס אויסגעקומען ווילד, אבער ווען ער האט זיך אריינגעטראכט אין עצם־ענין, האט ער זיך אנגעהויבען צוגעוואוינען צום געדאנק, אז ער דארף מקריב זיין דאס יודישקייט פאר דעם צוקונפטיגען רייכטום. זיין פרוי, וועלכע האט געשטאמט פון א פרומער יודישער פאמיליע האט בשום אופן נישט געוואלט איינגעהן אויפ'ן שמד און פון דער גרויסער פערטרעטונג האט שוין גאר־נישט געזאלט ווערען. האט זיך גראד געמאכט א מעשה, אז בעת דער טיפוס־עפידעמיע אין לאדז איז ק—ס פרוי קראנק געווארען און איז געשטאר־בען. דעמאלט האט ק. ווידער בענייט זיינע בע־מיהונגען וועגען דער פערטרעטונג. איצט איז עס שוין לייכטער צוגעגאנגען. ער האט אפגע'שמדט זיך און זיינע צוויי יונגלעך און האט טאקע די פערטרעטונג בעקומען. אזוי ווי ס'איז געווען פאר־אויסגעזעהען, איז דאס בעשעפט זעהר גוט געגאנ־גען. ק. האט זיינע יונגלעך ערצויגען אין היגען דייטשען גימנאזיום און ווען זיי האבען די לאדזער שולע געענדיגט, האט ער זיי אוועקגעשיקט שטו־דירען קיין דייטשלאנד. אזוי איז געגאנגען ביז דער היטלער־איבערקעהרעניש.

ערשט דא האט ק. און זיינע זיהן דער־פיהלט, אז זיי זענען נאך נישט געווארען אויס יודען, ביי ק. אין לאדז האט מען אין ערשטען אויגענבליק צוגענומען די פערטרעטונג, דאס וואלט אבער נאך גארנישט געווען אקעגען די צרות, וועלכע עס האבען געהאט אויסצושטעהן זיינע 2 זיהן די סטודענטען אין דייטשלאנד, זיי האבען מערסטעהם זיך נישט געקענט אויפווייזען זייער ארישע אפ־שטאמונג און מ'האט זיי אזוי לאנג גערודפט ביז זיי האבען געמוזט פארלאזען דעם אוניווערזיטעט און אפילו דייטשלאנד. זיי זענען דאן אהערגעקו־מען קיין לאדז פערביטערטע און דערשלאגענע, זייערע קאריערעס זענען געווען צובראכען.

אין זייערע געדאנקען און לעבענסאנשויאונג האט זיך אלץ געענדערט, זיי האבען אנגעהויבען זיך אריינצוטראכטען אין דעם, וואס זייער פאטער האט געטון און האבען אנגעהויבען צוצורעדען דעם פאטער, אז ער זאל צוריק איבערגעהען צום יודענטום. אויך ער אליין האט שוין לאנג נאכ־טראכט וועגען דעם' נאר נישט געהאט די דרייסט־קייט דאס פארצולעגען זיינע קינדער.

איצט איז ער געקומען צום ראבינאט בע־טען, אז מ'זאל איהם מיט זיינע צוויי זיהן העל־פען צוריק איבערצוגעהען צום יודענטום, זיי זע־נען גרייט צו נעהמען אויף זיך אלערליי תשובות אבי דער ענין זאל וואס שנעלער ערלעדיגט ווערן.

איינער פון די רבנים אין לאדזער ראבינאט האט זיך פערנומען מיט אויספארשען דעם דאזיגען ענין און גיבען די מעגליכקייט פון איבערגעהען צוריק צום יודענטום פון וו. ק. מיט זיינע 2 זיהן. פאריגע וואך זענען אלע פארמאליטעטען ערלעדיגט געווארען און דער פאטער מיט ביידע זיהן משומדים זענען צוריק געווארען יודען.

„ביי־ישראל־ציוניסטען"

קיין לאדז זענען געקומען צוויי „מיסיאנערען", וועלכע פרעדיגען א נייע רעליגיע

אין לאדז האבען זיך בעוויזען צוויי „מי־סיאנערען", דער קאטאליק יוזעף בלאזשעיקא פון פינסקער קרייז און דער פראוואסלאווער וואסיוק סאווא פון ווילנער קרייז, וועלכע געהען איבער דער וועלט פערשפרייטען א נייע רעליגיע „ביי־ישראל־ציוניסטען".

די דאזיגע מיסיאנערען פון דער נייער רעליגיע, פשוטע פויערים, געהען איצט פון שטאט צו שטאט, פון דארף צו דארף, און פרעדיגען זייער נייער תורה.

דער הויפט־פונקט פון בלאזשעיקאס און סאוואס רעליגיע איז דאס אפהיטען דעם שבת און יודישע יום־טובים, נישט גאלען נישט טרינקען קיין בראנפען, נישט רויכערען, אפהיטען די פרויען פון אויסגעלאסענקייט, און פערברודער'ן אלע מענשען אויף דער וועלט.

— נאר די, זאגט בלאזשעיקא, וועלכע וועלען דאס אפהיטען, וועלען זוכה זיין צו דערלע־בען אויף משיח'ן, וועלכער איז שוין אונטער־וועגס. אלע אנדערע וועלען אליין פערניכטעט ווערען און פון זייערע דורות וועט קיין זכר אפילו נישט בלייבען.

— אליהו הנביא, זאגט בלאזשעיקא זעהר ערנסט, געפינט זיך שוין אין פוילען. ער בע־פעהלט דאס אונזער אנפיהרער, וואס מיר האבען צו טון און ווי מיר האבען זיך צו פיהרען. מיר זענען שוין טויזענד מענשען. אונזער צענטראלע איז אין קאסאוו. מיר האבען זיך שוין געווענדעט צו דער מאלט וועגען לעגאליזירען אונזער רעלי־גיע, וועלכע איז די איינציגע ריכטיגע און גע־רעכטע. איצט האט אונז אונזער „נביא" ארויסגע־שיקט איבער דער וועלט, כדי צו אגיטירען אומע־טום פאר אונזער נייער רעליגיע. אין יעדער שטאט, אין וועלכער מיר קומען, טרעטען מיר ארויס מיט רעדעס אין די קירכען, שוהלען, בתי־מדרשים און אומעטום, וואו ס'פערזאמעלט זיך דאס פאלק.

— האט איהר ווייבער און קינדער?

— געוויס, מיר האבען זיי געלאזען אין דער היים.

— נו, און פרנסה? ...

— אונזערע ווייבער און קינדער ווערען אויסגעהאלטען אין דער היים דורך דער קהלה פון אונזערע גלויביגע, בעת מיר געהען איבער דער וועלט:

— און איהר אליין?

— מיר געהען צופוס. אויב אימיצער וויל אונז אויפנעהמען אויף א פוהרעל, אויטא אדער אויטאבוס, פאהרען מיר און דאנקען. קיין געלד נעהמען מיר פון קיינעם נישט, אבער ווען אימי־צער וועט שענקען א שטיקעל ברויט, א גלאז וואסער אדער מילך, בענשען מיר איהם אין נא־מען פון דעם בורא עולם און פון אונזער נייער רעליגיע.

— און ווי זעהט אויס דער ערפאלג פון אייער ארבייט?

— אונז הויבען שוין אן צו פערשטעהן די מענשען, בעזונדערס אין די דערפער, מיר מיט אונזערע בעשיידענע מיטלען קענען דאך דא גאר־נישט אויפטון, אבער די הייליגקייט פון אליהו נביא, וועלכער שוועבט איצט איבער פוילען, גיט אריין פערשטאנד די מענשען און מיר זענען זי־כער, אז גאר אין גיכען וועלען די מענשען מא־סענווייז איבערגעהען צו אונזער רעליגיע „ביי־ישראל־ציוניסטען".

די דאזיגע 2 מיסיאנערען זענען גאנץ קנא־פע אינטעליגענטען און אין קיין גרויסע חקירות מיט זיי קען מען זיך נישט אריינלאזען. זיי שי־טען מיט פסוקים פון תנ"ך און בעמיהען זיך צו בעווייזען די ריכטיגקייט פון זייער רעליגיע.

אין לאדז האבען זיי זיך געווענדעט צו פערשידענע שוהלען און בתי־מדרשים, מ'זאל זיי ערלויבען דארט צו האלטען רעדעס. זיי זענען אויך געווען אין ראבינאט און בעמיהען זיך, אז מ'זאל זיי דארט אויסהערען.

א שרפה איך „האטעל פאלסקי"

מהומה צווישען די האטעל־איינוואוינער

(א) פון א צושטארק געהייצטען אויווען האט נעכטען אויסגעבראכען א שרפה אין „האטעל פאלסקי (פיעטריק. 3), דאס פייער האט זיך גע־נומען פערשפרייטען, אבער די אנגעקומענע פייער־לעשער האבען די שרפה איינגעלאשען. ווי גרויס ס'איז דער שאדען איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען. די שרפה האט צווישען די האטעל־איינוואוינער ארויסגערופען א מהומה.

אויף שרודמיעסקא 57, האט אין זשולקאוו'ס וואוינונג אויסגעבראכען א שרפה, וועלכע איז ענטשטאנען צוליב א דעפעקט פון קוימען. ס'איז אפגעברענט געווארען די וואנד פון דער קיך און א טייל פון קוכען־מעבעל. דער שאדען ווערט בע־רעכענט אויף טויזענד זל.

פון 1. דעצעמבער ווערען בעפרייט פון די פאסטענס

עטליכע צעהנדליג ארבייטער פון דער „אובעזפיעטשאלניע"

(א) פון 1־טען דעצעמבער אן, ווערען בע־פרייט פון זייערע פאסטענס עטליכע צעהנדליג אנגעשטעלטע פון דער „אובעזפיעטשאלניע", וועלכע זענען מיט א צייט צוריק געקינדיגט געווארען.

מחמת דעם, וואס די פעראיינען פון די אבעזפיעטשאלניע־אנגעשטעלטע האבען אונטער־גענומען אנ'אקציע נעגען די קינדיגונג איז צו דערווארטען, אז די בעאמטע, וואס האבען פא־מיליעס אויסצוהאלטען און די וואס ארבייטען שוין אויף די פאסטענס, וועלען ווייטער פערבלייבען אויף די פאסטענס.

רעסטאראן־דאנסינג
„TABARIN"
20 נארוטאוויטש־גאס 20
ערעפנונג פון ווינטער־סעזאן
אין נײ־רעמאנטירטען בלויען זאל.
אטראקציעס איבער אטראקציעס!!
צום ערשטען מאל אין לאדז 12 ערשטקלאסיגע Music-Hall סענסאציעס!
מיט דעם וועלט־בערימטען זשאנגלער
ADANOS אין דער שפיץ.
ניי־אנגאזשירטער דזשעז־ארקעסטער
The 7 Weinroth-Band
„FIVE" יעדען טאג פון 5 ביז 8
אווענד־פראגראם פון 10 ביז פריה.
ערשטקלאסיגע קיך! —::— ביליגע פרייזען!

ס'עט זיין! ס'עט זיכער זיין!
אז מען זאגט, א דאס
„בערל־שמערל־טעאטער"
קינסטלערישע מאריאנעטקעס
וועט זיין,
וועט עס אהן שום ספק זיין,
און גאר בקרוב אנהויבען שפילען אין
קאפע „אידעאל"
(פעטריקאווער 48)

רעגיסטראציע פון יאר־גאנג 1914

היינט, מאנטאג, דעם 26 נאוועמבער דאר־פען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון 1914, וועלכע האבען זיך צוליב וואסערע־נישט־איז סיבות נישט געשטעלט צו די טערמינען און די מענער פון די עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען זיך לעת עתה צו א צווייטער רעגיסטראציע (פון א פאבאר־רשימה) נאך נישט געמאלדען און זענען נישט אריינגעטראגען געווארען אין די פאבאר־ליסטעס, און וואוינען אויפ'ן שטח פון אלע פאליציי־קאמיסאריאטען.

צוגאב־פאבאר

קומענדיגען מיטוואך, ד. 28 ה.ח. וועט זיין טעטיג א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז 2, פיעט־ריקאווער 165. עס דארפען זיך אהין שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועל־כע האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער־פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7 6, 4, 1 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נא־מענטליכע אויפאדערונגען פון שטאט־סטאראס־טווע.

אונטער די רעדער פון אנ'אויטא

(2) אויף פאמארסקא 50 איז אדורכגעפאה־רען אנ'אויטא, און דעמועלבען מאמענט איז פון טרעפעל אויפן טראמוואי ארפגעשפרונגען דער 19־יעהריגער ציימונגס־פערקויפער מיעטשיסלאוו זאוואדזקי.

דער ציימונגס־פערקויפער איז ארונטערגע־פאלען אונטער די רעדער פון א אויטא, זאוואדזקי איז שווער פערוואונדעט געווארען און מ'האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. ליינווע־בער (פריהייטס־פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינאר־סקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), פערעלמאן (ציגעל־גאס 32), י. צימער וואלטשאנ־סקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פיעטריקאווער 62 טעל. 224-94
און נעהמט אן פון 9,30 ביז 10.30 פארמיטאג
און פון 4—6 נאכמ.
ספעצ. הארץ־קראנקהייטען

Dr. H. Rakowski
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעציגען פון זאוואדזקא 8
אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34.

פון דער קהלה

וער עס ווייסט עפּעס וועגן נתן קרעשאַוו אָדער זיינע קרובים, וועלכע האָבן געוואוינט נאָוואָמיעסקאַ 4 און פּיעטריקאָווער 10, ווערט געבעטן צו מעלדען זיך אין דער קהלה, פּאָמאָרסקאַ 18 אין די שעה'ן פון 1–3 נאָכמ.

קאָנפערענץ פון די כ. ד. איז לאָדז

קאַרפּאַנטי איז נישט געקומען

(א) אין זאַל „שילאַ“ (גליבנאַ 17) איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די כ. ד. דאָס איז די ערשטע פערזאַמלונג נאָך דער שפּאַלטונג ביי די כאַדעקעס.

צו דער פערזאַמלונג האָט געזאָלט קומען דעפּ. קאַרפּאַנטי, ער איז אָבער נישט געקומען, דאַגעגען איז געקומען דעפּוטאַט ד"ר טעמפּקע, וועלכער האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט.

נאָך דער פערזאַמלונג איז אין כאַדעקישען לאָקאַל פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגען.

פּ.פּ.ס'ישער מיטינג אין „פילהאַרמאָניע“

נעכטען אין דער פריה האָבן די פּ. פּ. ס. איינגעאָרדענט אין פילהאַרמאָניע-זאַל אַן אַרבייטער-מיטינג, געווידמעט דעם קאַמף געגען דער ענדעציע און די איצטיגע לאַגע פון אַרבייטער-קלאַס אין לאַנד.

דער גזוו. דעפּ. כאַדינסקי גיט אַ לענגערען געשיכטליכען איבערבליק וועגען דער ענטשטעהונג פון דער ענדעציע און ווייזט אָן צו. אַז די ענדעציע פאָהרט איצט איינציג און אַליין אויפן „יודישען פערדעל“. זי העצט די מאַסען געגען דעם יודישען אַרבייטער און אָרימקייט, און אין דער זעלבער צייט זיצען די ענדעקעס און זייערע מקורבים מיט יודען אין די אַקציאָנגעזעלשאַפטען פון די בענק, פאַבריקען און געשעפטען. ער רופט צום סוף די אַרבייטער: זייט אויף דער וואַך און לאָזט זיך נישט אויסנוצען און פערפיהרען פון די ענדעקישע העצערס געגען דעם יודישען אַרבייטער און אָרימאַן.

דערנאָך האָט דעפּ. ז. זאַרעמבאַ געהאַלטען אַ לענגערען רעפעראַט וועגען דער לעצטער קאַדענץ פון סיים, און וועגען אויסוועג פון קריזיס.

רעוויזיעס אין די געוועלבער

וועט אדורכפיהרען די סאַניטאַר-קאָמיסיע

(א) אין דער קומענדיגער וואָך וועט די סאַניטאַר-קאָמיסיע אַדורכפיהרען רעוויזיעס אין קאַפּיטאַל און אין לעבענס-מיטעל-געוועלבער.

70-יעהריגע זקנה אַראָפּגעפאַלען פון די טרעפּען

און בעקומען שווערע וואונדען

(א) אויף סקאַצקאַ 18 איז נעכטען געשעהען אַ צופאַל מיט דער 70-יעהריגער זקנה באַשע זעלמאַן. זי איז אַראָפּגעפאַלען פון די טרעפּען און בעקומען שווערע וואונדען אויפ'ן גאַנצען קערפּער. די „גיכע הילף“ האָט איהר געגעבען הילף.

געפונען אַן אונטערגעוואָרפען קינד

(א) אויף מאַלע-גאַס 24 האָט מען נעכטען געפונען אַן אונטערגעוואָרפען קינד אַ יונגעלע פון 7 וואָכען. דאָס קינד איז איבערגעשיקט געוואָרען אין שטאָטישען פינדעל-הויז. די פערברעכערישע מוטער ווערט געזוכט פון דער פּאָליציי.

קלאַנג-סינאָ-טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלגענדע טעג!
דער לאַנג ערוואַרטעטער פילם פון פּוילישער פּראָדוקציע א. נ.
ליבע האָט געדרוזשעט
אין די הויפּט-ראָלען:
Z. Pogorzelska, E. Bodo, Walter
א. א.
אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבע.
אָנהויב פון די סעאַנסען: שבת און יום-טוב 12 אַ זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאָכמ.

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי“ 27 ציגעל-נאָם 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
גאַסטשפּילען פונ'ם יודיש-דייטשען שוישפּילער און רעזשיסער פון בערלינער שטאַט-טעאַטער און לעסינג-טעאַטער
קורט קאַטש
היינט, מאָנטאָג, 9,30 אָוונד
גרויסע הנחה- און פאָלקס-פאָרשטעלונג
אַלע בילעטען איז פּאַרטער 1 זל.
סערזשאַנט גרישאַ
אין 19 בילדער פון אַרנאָלד צווייג מיט קורט קאַטש אין דער הויפּט-ראָל.
דעם דאָנערשטאָג, 9.30 אָוונט צום לעצטען מאָל
פריילײַן דאָקטאָר
סענסאַצ. בינע-רעפּערטואַר אין 6 בילדער
פריילײַן דאָקטאָר נויטיגט זיך נישט אין קיין רעקלאַמע.
פריילײַן דאָקטאָר איז געוואָרען געשפּילט אין דער גאַנצער וועלט 100-טער מאָל.
אין פריילײַן דאָקטאָר בעטייליגען זיך איבער 50 מען. נייע עפעקטפולע אויסשטאַטונג.

פון דער יודישער געזעלשאַפט פאַר לאַנדקענטשאַפט

די קולטור-סעקציע, וועלכע איז רעאָרגאַניזירט געוואָרען, האָט בעניייט איהר טעטיגקייט, אויף די זיצונגען זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען פערשידענע פּלענער און פּראָיעקטען פון וועלכע אַ טייל האָבען זיך שוין אָן צו רעאַליזירען:

אַזוי למשל, איז די ביבליאָטעק-קאָמיסיע ביי דער סעקציע צוגעטרעטען צו דער פערגרעסערונג פון דער געזעלשאַפטס-ביבליאָטעק, וועלכע דאַרף בעדינען, נישט בלויז דעם ענגען מיטגליעדער-קרייז, נאָר יעדען איינציגען, וועמען עס אינטערעסירט לאַנדקענטשאַפט און טוריסטיק, צו דעם צוועק, האָט די ביבליאָטעק-קאָמיסיע אָנגעהויבען אַן אַקציע מיט דעם פּאַראָל. „די מיטגליעדער גרינדען די ביבליאָטעק“ און האָט איינגעפיהרט אַ „ביכער-קייט“, וועלכע זאָגט צו אַ געהעריגען ערפאָלג, ווייל שוין פון די ערשטע פאַר מיטגלידער, וועלכע האָבען זיך אָפּגערופען אויף דער אַקציע, איז איינגעפלאָסען איבער הונדערט ביכער, און, בעהמעבדיג אין בעטראַכט די גרויסע צאָהל מיטגלידער פון דער יודישער געז. פאַר לאַנדקענטשאַפט, איז צו האָפען, אַז די אַקציע וועט זיך ענדיגען מיט די פּאָזיטיווסטע רעזולטאַטען.

די ביבליאָטעק-קאָמיסיע איז אויך צוגעטרעטען צו בעוועגען דעם לייען-זאַל פאַר פּרעסע און זשורנאַלען, וועלכער וועט פון 1-טען דעצעמבער אָן זיין אָפען פאַר יעדען איבעם, יעדען אָוונט פון 8–10. אַ חוץ דעם איז בעשלאָסען געוואָרען אויף ווײַטער צו קאָנטינויִרען די וואַנד-צייטונג, וועלכע דאַרף אָפּשפּיגלען דאָס אינערליכע לעבען פון דער געזעלשאַפט. די רעדאַקציע-קאָמיסיע איז שוין צוגעטרעטען צו דער אַרבייט און גאַר בקרוב וועט דערשיינען דער באַהענסטער נומער וואַנד-צייטונג.

אויסער די פאָרלעזונגען אויף פערשידענע, ווי-סענשאַפטליכע, ליטעראַרישע און געזעלשאַפטליכע טעמעס, וועלכע קומען פאָר יעדען פרייטאָג-צו-נאַכטס, אין לאָקאַל פון דער געזעלשאַפט, איז אויך בעשלאָסען געוואָרען, פון צייט-צו-צייט איינצואָרדנען א. ג. געזעלשאַפטליך-ליטעראַרישע אָוונטען, אויף וועלכע עס זאָלען אין אַ פּאָפּולערער פאָרם בעהאַנדעלט ווערען די דערגרייכונגען און טעטיגקייט פון דער געזעלשאַפט אין דער אָפּגעפלאָסענער צייט. דער ערשטער געזעלשאַפטליך-ליטעראַרישער אָוונט, וועמעס פּראָגראַם צונויפשטעל עס איז איבערגעגעבען געוואָרען צו אַ ספּעציעלער קאָמיסיע, וועט פאָרקומען דעם 21-טען דעצעמבער ה. י.

די קאָמיסיע פאַר שפּראַך-קורסען איז אויך צוגעטרעטען צו בעוועגען די קורסען פאַר יודיש און ענגליש, וועלכע וועלען זיך אָנהויבען, שוין פון 1. דעצעמבער ה. י., ווי אויך אַ קורצטערמיניגען קורס פאַר אינסטרוקטאָרען, וועלכער וועט אַרומנעהמען: קאַרטאָגראַפיע, שטח-קענטשאַפט, עטנאָגראַפיע, אַרכיטעקטור, היגיענע און ערטיילונג פון ערשטע הילף.

פון געריכט

דער לאָדזער יודישער לאָקאַטאָרען-פעראיין (פּילסודסקיעגאָ 54) האָט לעצטענס דורכגעפיהרט אין די היגע געריכטען אַ רייהע דירות-פּראָצעסען, וועלכע האָבען פאַר די ברייטע מאַסען לאָקאַטאָרען אַ פּרינציפּיעלע בעדייטונג.

פאַר אַ צימער, וועלכען מ'קאָן נישט בענוצען דאַרף מען קיין דירה-געלד נישט צאָהלען

אַ געוויסער ה. ס. האָט געדונגען ביים הויזווירט ל. ב. אַ דירה פון צוויי שטובען מיט אַ קיך. באַלד אין די ערשטע טעג נאָכ'ן אַריינציהען האָט דער לאָקאַטאָר בעמערקט, אַז די לעצטע שטוב איז שטאַרק פייכט און מ'קאָן אין איהר נישט וואוינען. ער איז ממילא געצוואונגען געווען אַלע גראַטעס פון דער נאָסער שטוב אַרויסצונעהמען און זיי איבערצוטראָגען אין דער אַנדערער שטוב.

גלייכצייטיג האָט ער אויך אויפגעפאָדערט דעם הויזווירט, אַז ר'זאָל אין משך פון אַ בעשטימטען טערמין זעהן די שטוב אויסצוטריקענען. אין נעגענפאַל וועט ער צאָהלען דירה-געלד בלויז פאַר 1 שטוב מיט אַ קיך.

די התראה האָט אויפ'ן הויזווירט קיין ווירקונג נישט געהאַט, ער האָט דעם לאָקאַטאָר איינגעקלאָגט אין געריכט, מאָהנענדיג דירה-געלד פאַר דער גאַנצער וואוינונג.

אויף דער פאָרגעקומענער געריכטס-פערהאַנדלונג האָט דער פעראיינס-אַדוואָקאַט אָנגעוויזען, אַז יעדע פּליכט פון איין צד, גיט געוויסע רעכט דעם אַנדערען צד ביי געגענזייטיגע אָפּמאַכען, אויב דער אַרטיקעל 1711 פון ציוויל-קאָדעקס און אַפילו דער אַרטיקעל 373 פון נייעם קאָדעקס פון התחייבות'ן פערפליכטעט דעם הויזווירט צו זאָרגען דערפאַר, אַז דער לאָקאַל זאָל זיין געאייגענט פאַר דעם צוועק צו וועלכען ר'איז געדונגען געוואָרען, ממילא פליסט פון דעם כלל אַרויס די רעכט פון לאָקאַטאָר אין נעגענפאַל נישט צו צאָהלען קיין דירה-געלד פאַר'ן נישט גענוצטען-פעהיגען אָביעקט.

אַזוי ווי אין דער נאָסער שטוב קאָן דער לאָקאַטאָר נישט וואוינען, דאַרף ער פאַר איהר נישט צאָהלען קיין דירה-געלד. זאָל זי דער הויזווירט צוריקנעהמען אָדער אויסטריקענען.

דאָס געריכט האָט טאַקע צוגעמשפּט דירה-געלד דערוויל בלויז פאַר 1 שטוב מיט אַ קיך.

אויב מ'צאָהלט די גאַנצע צייט דירה-געלד צום סוף, דאַרף מען נישט פּלוצלינג אָנהייבען צו צאָהלען פאָראויס

אין הויז פון מאַטילדע ג. וואוינט שוין איבער 10 יאָהר דער לאָקאַטאָר דוד פּ. די גאַנצע צייט האָט ער געצאָהלט דירה-געלד פאַר'ן אָפּגעלאָפענעם קוואַרטאַל א צוויי חדשים אין נייעם קוואַרטאַל אַריין. פּלוצלינג האָט איהם די הויזווירטין דאָס מאָל איינגעקלאָגט אין געריכט פאַר צוויי קוואַרטאַלען, פאָדערענדיג אַלזאָ פאַר 1 קוואַרטאַל פאָראויס.

דער פעראיינס-אַדוואָקאַט האָט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז אין לאָדז הערשט טאַקע אַ מנהג צו צאָהלען דירה-געלד פאָראויס. מ'מעג אָבער שליסען אַ אָבמאַך אין אַ פערקערטען זין, אַז דירה-געלד זאָל געצאָהלט ווערען נאָכן אָפּלויף פון קוואַרטאַל, אַן אָבמאַך וועגען דירה געלד מוז נישט דווקא געשלאָסען ווערען שריפטליך. ס'איז פערפּליבענד אויך א מינדליכער אָבמאַך. אַז צווישען די צדדים איז טאַקע געקומען צו אַ הסכם צו צאָהלען דירה געלד דעם סוף קוואַרטאַל בעווייזען די פאָרגעשטעלטע דורכן לאָקאַטאָר קוויטונגען פון בעצאָהלטען דירה געלד פאַר דער גאַנצער צייט פון וואוינען. די איינגעשטעלטע לאַגע קאָן נישט פּלוצלינג געענדערט ווערען. די תבועה פון דער הויזווירטין, אַז דער לאָקאַטאָר זאָל בעצאָהלען פאַרן צווייטען קוואַרטאַל פאָראויס מוז אונבעדינגט אָבגעוואָרפען ווערען.

איבעריגענס דאַרף אויך אָפּגעוואָרפען ווערען די תבועה פאַרן ערשטען זאָגאַר אָפּגעוואוינטען קוואַרטאַל אָדער אַלענפאַלס טאָר נישט צוגעמשפּט ווערען דער הויזווירטין קיין געריכטס קאָסטען, ווייל די הויזווירטין האָט דעם לאָקאַטאָר קיין דירה געלד פריהער נישט געמאָנט, נאָר איז גלייך געלאָפען איינקלאָגען אין געריכט.

דאָס געריכט האָט איינגעשטימט מיט די אויספיהרונגען פון אַדוואָקאַט. די תבועה פאַר'ן צווייטען פאָראויסדיגען קוואַרטאַל, טאַקע אָפּגעוואָרפען. פאַר'ן ערשטען קוואַרטאַל איז די סומע צוגעמשפּט געוואָרען אָבער אָהן געריכטס-קאָסטען.

DR. DED. H. LUBICZ
פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייט.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אָוונד
זונטאָג און יום-טוב פון 9–11 בייטאָג.
און יו"ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וו אַר-זאַל

ראַדיאָ-ווינקעל

מערקווירדיגער פאַל פון ראַטעווען אַ מענשען מיט דער הילף פון ראַדיאָ

אויפ'ן באַרוועגישען דאַמפער „דאַגרון“, וואָס האָט געמאַכט זיין ווייטע רייזע פון סידניי (אויסטראַליען) קיין סאַן-פראַנציסקאָ, איז פּלוצלונג שווער קראַנק געוואָרען דער קאַפּיטאַן. ער האָט בעקומען אַ שטאַרקען פיבער און די טעמפּעראַטור האָט דערגרייכט ביז 40 גראַד.

אויפ'ן שיף איז נישט געווען קיין דאָקטאָר און אַלע „היימישע“ מיטלען, וועלכע דער קאַפּיטאַן האָט אָנגענומען האָבען גאָרנישט געהאָלפען. דער געזונדצושטאַנד פונ'ם קאַפּיטאַן איז מיט יעדען טאָג אַלץ ערגער געוואָרען און ער איז שוין נישט אימשטאַנד געווען עפּעס צו נעהמען אין מויל.

מען האָט געזעהען, אַז דער קאַפּיטאַן געהט פשוט אויס ווי אַ ליכט און אַלע האָבען זיך שוין מתיאש געווען איהם נאָך צו זעהען אַ געזונדטען.

בלויז איין מאָן האָט נאָך נישט פערלוירען די האָפענונג אויסצוראַטעווען דעם קאַפּיטאַן. דאָס איז געווען דער ראַדיאָ-טעלעגראַפיסט, וועלכער האָט געהאַלטען אין איין שיקען איבער דער וועלט אַריין נויט-סיגנאַלען און געוואַרט, טאָמער וועט זיך אָפּרופען עפּעס אַ גרויסע שיף, וואָס געפינט זיך נישט ווייט פון זיי און קומען צו הילף.

אַכט טעג אָהן אויפהער האָט דער טעלעגראַפיסט כסדר געשיקט זיינע ראַדיאָ-סיגנאַלען, אָבער קיין איינציגע שיף האָט זיך אַפילו נישט אָפּגערופען. דער ים אַרום איז אונענדליך, צום נאָהענטסטען האַפען איז מינדעסטענס צוויי טויזענד קילאָמעטער און אויפ'ן שיף ליגט דער קאַפּיטאַן אַ שטערבליך-קראַנקער און קיינער קאָן איהם נישט ראַטעווען.

אַזוי זענען אַריבער 9 לאַנגע האָפנונגסלאָזע מעת-לעת'ן. אַפילו דער ראַדיאָ-טעלעגראַפיסט האָט שוין אָנגעהויבען צווייפלען, צי עס וועט געלונגען אויסצוראַטעווען זייער קאַפּיטאַן. אָבער פּלוצלונג האָט זיך פון זיין ראַדיאָ-אַפּאַראַט דערהערט עפּעס גאָר שוואַכע סיגנאַלען. דאָס האָט זיך אָפּגערופען די ענגלישע שיף „אַראַמאַ“, וואָס האָט זיך געפונען אין צווייטע מאָמענט 1700 קילאָמעטער ווייט פון דער שיף „דאַגרון“.

וועגען דעם, אַז די ענגלישע שיף זאָל קומען צו הילף דעם קאַפּיטאַן, האָט גאָר קיין רייד נישט געקאָנט זיין, ווייל די ביידע שיפען זענען געשוואומען אין פערקעהרטער ריכטונג און מיט יעדער מינוט האָט זיך די שטרעקע, וואָס טיילט זיי פונאַנדער, אַלץ מעהר פערגרעסערט.

פונדעסטוועגען האָט דער ראַדיאָ-טעלעגראַפיסט נישט רעזיגנירט און געבעטען, אַז דער דאָקטאָר וואָס געפינט זיך אויפ'ן ענגלישען דאַמפער זאָל אויף די ראַדיאָ-כוואַליעס אַן עצה געבען, וואָס מען דאַרף טון מיט'ן קראַנקען קאַפּיטאַן.

עס האָט זיך אָנגעהויבען אַ ראַדיאָ-געשפּרעך איבערן שטילען אָקעאַן, וואָס האָט געדויערט אָהן אויפהער דריי טאָג. דער ראַדיאָ-טעלעגראַפיסט האָט גענוי געשילדערט דעם פערלויף פון דער קראַנקהייט פון זיין קאַפּיטאַן, און דער דאָקטאָר פון זיין זייט האָט דורכ'ן ראַדיאָ כסדר געגעבען אָנווייזונגען, ווי צו בעהאַנדלען דעם קראַנקען.

אויפ'ן דריטען טאָג, ווען צווישען די ביידע שיפען איז שוין געווען אַ מהלך פון 2.400 קילאָמעטער, האָט דער ראַדיאָ-טעלעגראַפיסט געשיקט צום דאָקטאָר די פרעהליכע ידיעה, אַז דער קאַפּיטאַן איז אַריבער-געקומען דעם קריזיס און האַלט זיך שוין בעסער. אין נאָמען פון קאַפּיטאַן און פון דער גאַנצער מאַנשאַפט דאַנקט ער הארציג דעם דאָקטאָר און פרעגט וויפיל ער דאַרף אַרויסשיקען דעם דאָקטאָר האָנאָראַר.

— נישטאָ קיין שום רייד וועגען האָנאָראַר, האָט דער דאָקטאָר געענטפערט, איך בין גליקליך וואָס מיר איז געלונגען צו ראַטעווען אַ מענשען מיט דער הילף פון די ראַדיאָ-כוואַליעס.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מאָנטאָג, ד. 26 נאָוועמבער 1934

6,45 פריהמאָרגען-אויבונג, 6,48 פּליטען, 6,52 גימנאַסטיק, 7,07 פּליטען, 7.15 ידיעות, 7.25 פּליטען, 7,50 רעקלאַמע קאָנצערט, 11,57 צייטסיגנאַל, 12,03 ידיעות, 12,05 פּרעסע, 12,10 דזשאַז-אָרקעסטער, 1 מיטאָג-ידיעות, 1,05 פּליטען, 3,30 עקספּאָרט, 3.35 בערזע, 3,45 לייכטע מוזיק, 4,45 לעקציע דייטש, 5,25 פּליטען, 5,35 טאַנץ-מוזיק, 5,50 שמועס, 6 פּליטען, 6,10 רעפּערטואַר פון די טעאַטערען, 6.15 פּאַרטעפּיאַן-קאָנצערט, 6,45 פּראָגראַם פאַר קינדער, 7 „אין די לאַדזשער שפּינערייען און וועבערייען“ — טראַנסמיסיע פון שייבלער און גראָהמאַנ'ס פאַבריק אין לאָדז, 7,30 פעליעטאָן, 7,50 ספּאָרט, 8 קאָנצערט, 8,45 אָוונט-ידיעות, 9 טראַנסמיסיע פון לעמבערג, 9,45 „אין פייער פון רעוואָלוציע“ — רעפעראַט וועגען מאַרשאַל פּילסודסקי, 10 רעקלאַמע קאָנצערט, 10,15 טאַנץ לעקציע, 10,35 טאַנץ-מוזיק, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען, 11.05 טאַנץ-מוזיק.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווע 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג.
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען
נאָכמיטאָג פון 8–11 און פון 5–8 אָוונד

ספארט-בעוועגונג

נאך דעם באקס-מעטש פוילען — דייטשלאנד

די גאנצע פוילישע ספארט-וועלט האט מיט שפאנונג ערווארט דעם רעזולטאט פון דעם באקס-מעטש צווישען פוילען און דייטשלאנד.

מיר די יודישע ספארטלער אין פוילען האבען מיט וועהטאג געקוקט אויף די צוגרייטונגען פון דער דאזיגער גרויסער אימפרעזע. פונקט אזוי ווי אונז טוט וויי יעדע פערבריידערונג, וועלכע ווערט פארסירט מיט די היטלעריסטישע ספארטלער, מיט די ספארטלער, וועלכע פערשפרייטען האס און שנאה צו די יודישע ספארטלער אין דער גאנצער וועלט און אויך אין דייטשלאנד.

און ביי דעם אלעם אינטערעסירט דא אונז אמשטארקסטען דער כבוד און אנזעהען פון פוילישען ספארט. מיר האבען געוואוסט, אז אזא אימפרעזע קען דער פוילישער ספארט-בעוועגונג קיין כבוד נישט ברענגען. מיר האבען געוואוסט, אז דעם מעטש מוזען מיר פערשפילען, מיר האבען געוואוסט, אז די דייטשען וועלען אונז נישט פארלעגען קיין שום אימפרעזע, אויב זיי וועלען נאר האבען דעם מינדעסטען ספק, אז זיי קענען פערשפילען די פערמעסטונג. די דייטשען וואלטען קיינמאל נישט פראפאנירט פוילען קיין מעטש, ווען זיי וואלטען נאר געוואוסט, אז דער נאמען פון פוילישען ספארט קען דערמיט געהויבען ווערען. דאגעגען טוען זיי דאס שטענדיג פערקעהרט.

ס'בעקומט זיך דער איינדרוק, אז די דייטשען האבען זיך אויסגעקליבען פוילען, כדי זיך צו מאכען פראפאגאנדע אין דער וועלט אויפ'ן חשבון פון אונזער ספארט-בעוועגונג.

צי פערשטעהען דאס נישט אונזערע ספארט-אינסטאנצען? צי הארפען זיי פון דער צווייטער זייט דווקא אויף צו להכעיס טון די טויזענדער יודישע ספארטלער אין פוילען?

דער רעזולטאט פון לעצטען באקס-מעטש איז געווען דער בעסטער בעווייז פון דעם אמת פון אונזער פעסטשטעלונג, די פיינדליכע שטעלונג פון דעם דייטשען פובליקום צו אונזערע ספארטלער, דער אונגארישער ריכטער, וועלכער האט געוואלט צוליב טון די דייטשען און דער רעזולטאט אליין דארף אונז שוין געבען רבי-געלד.

גאר אנ'אנדער פראגע איז דאס פראבלעם, צי האט ראטהאליך געדארפט אנטיילנעהמען אין דעם מעטש, דער יודישער ארבייטער - ספארטלער, האט דאך זיין שטעלונג צו היטלער - דייטשלאנד, מיר ווייסען, אז דער ענין איז א קאמפליצירטער, אז דאס הויפט-ווארט האבען דא די מלוכה'שע ספארט-אינסטאנצען, אבער דער ענין מוז איינמאל פאר אלעמאל אויפגעקלערט ווערען, אויב דאס טוען נישט די צענטראלע יודישע ספארט-אינסטאנצען, דארף דער ענין ערלעדיגט ווערען אויף אנ'אנדער אופן. אלע יודישע פעראיינען, צו וועלכער ספארט-אינסטאנץ זיי זאלען נישט געהערען דארפען זיך ווענדען מיט א קאלעקטיווער פעטיציע צום פערבאנד פון די ספארט-פערבאנדען און צו יעדער צענטראלער ספארט-אינסטאנץ, אז מ'זאל נישט צווינגען די יודישע ספארטלער אנטיילצונעהמען אין פערמעסטונגען מיט אונזערע בלוטיגסטע שונאים. אביסעל זעלבסטווירדע מוזען מיר דאך האבען.

S.

ערשטער באקס-שריט אין לאדז
4 יודישע באקסער איז פינאל
בירנבוים פון „מכבי“ — דער בעסטער באקסער אין דער אימפרעזע

דער היי-יעהריגער „ערשטער באקס-שריט“ האט נישט ארויסגערוקט קיין נייע טאלענטען, און דער אדער יענער וואג האבען זיך אדורכגעווארפען עטליכע בעסערע באקסער אבער נישט קיין ערשט-קלאסיג מאטעריאל. דער ערשטער באקס-שריט, איז אויך נישט געווען אזוי גוט בעזעצט ווי שטענדיג. א הערפארגעהענדע דערשיינונג איז אבער געווען, דאס, וואס די יודישע מאנשאפטען „מכבי“ און „הכח“ האבען הייאהר זעהר גערדיכט בעזעצט די דאזיגע אימפרעזע. די רעזולטאטען פון ערשטען טאג זענען געווען פאלגענדע:

פליגען-געוויכט: בערגער (שילא) האט בעזיגט אויף פונקטען עפשטיינען (הכח), פאלמאן (ווימא) האט בעזיגט בארטאשעוויטשען (זיעדנאטשאנע), אויף א הויכען ניווא איז געשטאנען דער קאמף גראשטיק (י.ק.פ.) מיט זשעלינסקי (ווימא). געוואונען האט זשעלינסקי.

פעדער-געוויכט: זייבערט (מכבי) האט בעזיגט אויף פונקטען ברייטשטיינען (שטערן), שטשעטשינסקי (זיערנאטשאנע) האט בעזיגט סאביעראיסקין (ווימא) און טשעשלאקאווסקי (גייער) האט בעזיגט ליטמאנאוויטשען (שטערן).

לייכטע וואג: סטאנעצקי (י.ק.פ.) האט בעזיגט פאוולאק'ן (ווימא) און קוזאווסקי (גייער) האט בעזיגט פעפערן (הכח).

האלב-מיטעלע וואג: סטאנישעווסקי (י. ק. פ.) האט בעזיגט זשולקאווסקי'ן (גייער), קאזלאווסקי (זיער נאטשאנע) האט בעזיגט איוויקאוויטשען (שטערן), זמיעזשכאווסקי (גייער) האט בעזיגט וואלפאוויטשען (הכח).

מיטעלע וואג: דאראבסקי (שילא) האט בעזיגט מיט א טעכנישען ק. א. ריגזשעווסקין (ווימא), גוטמאן (מכבי) האט בעזיגט בארטאשעקן (גייער) און שאפשעוויטש (שטערן) האט בעזיגט שיסקא (זיקערנאטשאנע).

אלס רינג-ריכטער האבען פיגורירט ווראצלאווסקי און טאפלאוויטש.

באלד אין ערשטען טאג האבען זיך שוין ארויסגערוקט אלס גוטע באקסער בירנבוים (מכבי), זייבערט (מכבי) און גוטמאן פון דעמזעלבען קלוב. דער רעזולטאט פון צווייטען טאג איז געווען פאלגענדער:

פליגען-געוויכט: בערגער (שילא) האט בעזיגט זשעלינסקי (ווימא).

פעדער-געוויכט: טשעשלאקאווסקי (גייער) האט בעזיגט שטשעטשינסקין (זיעדנאטשאנע), זייבערט (מכבי) האט בעזיגט זיסמאנען (הכח).

לייכטע וואג: סטאנעצקי (י.ק.פ.) האט בעזיגט קוזאווסקין (גייער), בירנבוים (מכבי) האט בעזיגט דושינסקין (גייער).

האלב-מיטעלע וואג: סטאנישעווסקי (י.ק.פ.) בעזיגט קאזלאווסקי (זיעדנאטשאנע).

מיטעלע וואג: גוטמאן (מכבי) האט בעזיגט שאפשעוויטשען (שטערן).

האלב-שווער וואג: קובאוויטש (שילא) האט בעזיגט פרידמאנען (הכח).

רינג-ריכטער איז געווען ה' וואלף.

בעכטען זענען פארגעקומען די פינאל-קאמפען, צו וועלכע ס'זענען צוגעטרעטען 4 יודען: בירנבוים, זייבערט און גוטמאן (מכבי) און מאיערסדארף (שטערן). די רעזולטאטען זענען געווען פאלגענדע:

פליגען-געוויכט: פאלמאן (ווימא) האט בעזיגט בערגערן (שילא).

יונג-געוויכט: שיקארסקי (י.ק.פ.) האט בעזיגט מייערסדארפן (שטערן).

פעדער-געוויכט: טשעשלאקאווסקי (גייער) האט בעזיגט זייבערט (מכבי).

לייכטע וואג: בירנבוים (מכבי) האט בעזיגט סטאנעצקי (י.ק.פ.)

האלב - מיטעלע וואג: סטאנישעווסקי (י.ק.פ.) האט בעזיגט זמיעזשכאווסקי (זיעדנאטשאנע).

מיטעלע וואג: ביים קאמף דאראבסקי (שילא)—גוטמאן (מכבי) האט דער ריכטער שיראטא אהן שום רעכט דיסקוואליפיצירט גוטמאנען, וואס האט שטארק בע'עולה'ט דעם יודישען באקסער.

אין דער האלב-שווערער וואג, האט באטשינסקי (י.ק.פ.) בעזיגט קאבאוויטשען (שילא).

אין דער שווערער וואג איז געווען ארויסגעשטעלט דער באקסער פון „מכבי“, ווייסבערג און דווקא א גוטען באקסער, ער האט אבער נישט געהאט קיין געגנער.

צוטרעטענדיג אפצושאצען די יודישע פינאליסטען אין ערשטען באקס-שריט מוזען מיר צוגעבען, אז בירנבוים (מכבי) איז געווען דער בעסטער באקסער אין דער גאנצער אימפרעזע, זייבערט (מכבי) איז א גוטער און אפילו טאלענטירטער באקסער די' האט אבער אין פינאל בעהאט צו טון מיט א „ווילדען“ געגנער, פאר וועלכען זייבערט האט נאכן ערשטען קלאפ אביסעל מורא בעקומען. גוטמאן (מכבי) וועט נאך האבען פיל צו זאגען אין באקס-ספארט. דאסזעלבע איז אויך מיט מייערסדארפן (שטערן), וועלכער האט נישט געקענט ארויסווייזען זיינע קענטענישען, ווייל אין זיין וואג איז נאר פארגעקומען איינציגער קאמף.

דער לעצטער ליגע-מעטש
ל.ק.ס.—גארבארניא
איז נישט פארגעקומען

דער לעצטער ליגע-מעטש, וועלכער האט געזאלט פארקומען נעכטען צווישען ל.ק.ס. און גארבארניא אין קראקא איז נישט פארגעקומען, וויילביידע מאנשאפטען האבען רעזיגנירט פון דעם מעטש.

צוליב דעם איז פאר ביידע מאנשאפטען אנערקענט געווארען א מפלה פון 0:3.

מעטש וועגען אריינגעהן אין דער ליגע
שליאנסק—נאפשוד 0:0

האקעי
שלעזישער האקעי-קלוב—בויטען 1:1
ווארשא — בויטען 13:0

לאדזער רינג-קאמף מייס-טערשאפטען
י.ק.פ. — כרושענדער 15:8

קלאנג-קינא
„MIRAŻ“
11 ליסטאפאד 16 (קאנסטאנט.)
היינט און פאלג. טעג!
פרעכטיגע סענסאציאנעלע זיטען-דראמע
פון פאריזער אפאשען א. ג.
„אויף דער גאס“
אין די הויפט-ראלען:
Włodz. Sokołow
i Mandeline Ozeray
אויסערן-פראגראם:
קלאנג-צוגאבע פון פאראמאנט און PAT
פרייזען פון די פלעצער 54 און 85 גר.

● ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר
שפאנענדער-ראמאן פון יודישען לעבען

48

אויף דער ראנדעוואו מיט דער אונבעקאנטער דאמע איז געקאנגען דער פאליציי-בעאמטער בראווארסקי, אנ'אויסגעפוצטער, אויסגעפראנטעוועטער, גלאט-ראזירטער איז ער אריין אין ז. זשעמיאנסקא. ער האט זיך ארומגעקוקט אין אלע זייטען, אדורכגעגאנגען אלע זאלען און צום סוף זיך אפגעשטעלט אין מיטעלסטען צימער. ער האט א קליק געגעבען ליבקס אזוי ווי ס'אלו אפגערעדט געווארען און טאקע דארט אין ווינקעל דערזעהן א בילד-שעהנע פרוי, די איז געזעסען כלומרשט פערטיפט אין א זשורנאל און געקוקט א פאפיראס.

— דאס איז זי, האט בראווארסקי זיך געטראכט, זי האט אפגעגעבען אזעלכע סמנים, בראווארסקי איז גלייך צוגעגאנגען צום טישעל, ביי וועלכען ס'איז געזעסען די בילד-שעהנע פרוי און האט זיך פאר-געשטעלט.

— איך בין שמעון מארקוס, האט בראווארסקי זיך פערגעגט.

די דאמע האט אביסעל פערדעכטיגט אנגעקוקט בראווארסקין, דאן האט זי זעהט אויס בעקומען צוטרוי צו איהם און האט געזאגט.

— מיין נאמען איז הערוויל פאר איך נישט אינטערעסאנט, ער וועט איך גארנישט זאגען.

— פונדעסטוועגען שטערט דאס די דערנעהנטערונג צווישען מענשען, אויב מ'ווייס נישט דעם נאמען פון געזעלשאפטס-לייסטער.

— מיר האלטען נאך נישט דערביי, הער מארקוס, ווילט איהר זיך נישט וואוקזעצען?

— אבער, בימע זעהר מיט פערגעניגען, האט בראווארסקי געזאגט פערנעהמענדיג א פלאץ נעבען דער דאמע. מיט וואס קען איך דער שעהנער יונגער אלמנה דינען?

— איך מוז באכאמאל איבערחזרן, אז לויט דעם וואס איך האב וועגען איך ביז איצט געהערט האט מיר נישט געגעבען קיין פארשטעלונג, אז איהר זאלט זיין א דאן-זשואן, א פרויען-פערפיהרער, איהר זעהט גארנישט אויס ווי קיין יוד?

— געוויס בין איך א יוד און שטאם פון פוילען, איך בעהערש נאך מעהר ווייניגער די פוילישע שפראך, אבער מיין גאנץ לעבען האב איך פער-ברענגט אין ענגלאנד און אפילו דאס אויסזעהען ענדערט זיך ביי א מענש.

— איהר זענט קיינמאל נישט געווען פערהייראט, הער מארקוס?

בראווארסקי האט נישט געוואוסט וואס ער זאל ענטפערען, ער האט נישט געפרעגט מארקוסן, צי ער איז אמאל געווען פערהייראט אדער נישט, כדי זיך נישט צו פערשיטען האט ער געזאגט.

— פאר א שעהנער פרוי, ענטדעקט מען נישט באלד אזעלכע ענינים, צי מ'איז געווען פערהייראט אדער נישט, די הויפטזאך, אז מ'איז איצט „צום האבען“.

— אבער דאך איז אינטערעסאנט, צי מ'האט צו טון שוין מיט א פראקטיצירטען מענשען, אדער נאך מיט א יונגערמאנטשיק.

— נישט איצט און נישט דאס צווייטע, האט זיך בראווארסקי געפרובט געשיקט ארויסצודרעהען פון דער פראגע און צוצוקומען צו דער איגענטליכער טעמא.

— דאס הייסט, אז איהר זענט א פראקטיצירטער קאוואליר.

— זעהר טרעפליך, זעהר טרעפליך, מאדאם, איך בין א פראקטיצירטער קאוואליר.

— פאר'ן אנדערען צד איז דאס זעהר אנגענעהם און בעקוועם, א מאנספערשוין זענט איהר דאך און דערביי דארף מען נישט מורא האבען פאר סקאנדאלען וואס א פרוי מאכט...

— איך נעהם דאס אן אלס אפערטע פאר מיר, מצד דער שעהנער יונגער אלמנה,

— איהר קענט פערשטעהען ווי איהר ווילט אויף דעם לעג איך נישט קיין גרויס געוויכט, די הויפטזאך איז די, אז איך זעה דאס איהר זענט פון די מענשען, וועלכע ארענטיר'ן זיך, דארפען נישט קריכען נאך קיין ווארט אין טאש אריין און מ'דארף זיי נישט לעגען קיין פינגער אין מויל אריין.

— צו דינסט, גנעדיגע מאדאם, האט בראווארסקי שעלמיש געזאגט, און איצט ווארט איך איער אונטערטעניגער אויף דעם, אז זיין קעניגין זאל בע-וויליגען צו זאגען צוליב וואס זי האט געהייסען איהר קנעכט דא אהערקומען.

— גרויסארטיג, וואונדערבאר, האט זיך די פרוי אויפ'ן קול צולאכט, אבער פיין, פון וואנען נעהמט זיך צו איך, צו דעם אויסלענדער אזא פיינע בלומען שפראך, איך האב געהאלטען, אז דאס איז די איגענ-שאפט פון די פאליאקען, דאס דאזיגע פלאפלעריי און קאמפלימענטען-טרייבעריי.

— אומעטום קען מען דאס, אומעטום זענען דא יונגע מענער און שעהנע דאמען, אומעטום דיזעלבע וועלט, אומעטום דיזעלבע נאטור. אבער צום ענין זענען מיר נאך אלץ נישט צוגעגאנגען.

— איז איך דען נישט גענוג, ווען איך האב איך בעשטימט א ראנדעוואו.

— איך האב אבער נישט געהאלט, אז דערמיט האל זיך דאס ענדיגען, ווען איך האב איך שוין בע-קענט וואלט איך געוואלט אז מיר זאלען דערוויל בלייבען פריינד.

— נאר פריינד.. וועט איהר זיך בעגנוגענען דערמיט?

— געוויס נישט, אבער פריינדשאפט געהט געוועהנליך איבער אין... עפעס אנדערש.

— און אויף דעם עפעס אנדערש ווארט איהר?

— ס'איז פערשטענדליך און נאטירליך.

— גוט, איהר זענט אין מיין גוסט. מיט אזעלכע מאנספערשוינען האב איך גערן צו טון, ביי איך איז פערהאן דרייסטקייט, אויפריכטיגקייט, א ביסעל ציניזם און אוואנטוריזם, איצט קענען מיר צוטרעטען צו אונזער ענין.

— אויב ער איז אזוי וויכטיג, ביטע, וועל איך זיך פערוואנדלען אין איין שטיק אויפמערקזאמקייט און קען זיין ערנסט ווען מ'דארף דאס האבען.

— ביי איך איז געווען נעכטען א רעוויזיע.

— יא, געוויס א מיספערשטענדניש, איהר פער-שטעהט, איך בין א בערזען-סוחר און האנדעל מיט געלד, איהר פערשטייט מיט פרעמדער וואלוטע, איז איינגעפאלען עפעס א בעאמטען און געהייסען ביי מיר אדורכפיהרען א רעוויזיע, אזוי ווי איך וואלט עפעס געמאכט אינלעגאלע געשעפטען, אבער פון וואנען ווייסט איהר דאס.

דאס איז די מעשה, אז איך האב געוואוסט וועגען דעם, נאך פריהער איידער די רעוויזיע איז פאר-געקומען.

— אבער דער ענין וועט זיך גיך אויפקלערען, האט בראווארסקי שנעל איבערגעשלאגען די רייד פון דער דאמע, כדי נישט צוהען אויף זיך קיין חשד.

— ווי אזוי?

— אמת, זיי האבען ביי מיר קאנפיסקירט עט-ליכע צעהנדליג טויזענד זלאטעס, איך האב אבער בעקומען אויף דעם געלד קוויטונגען און דארף נאר אוועקגעהען דערמיט אין דער פאליציי.

— זענט איהר שוין דארט געווען?

— נאך נישט, איך האב נאך נישט געהאט קיין צייט דערצו, די פאליציי איז א גאנץ זיכערע באנק, נישט וואס זיך צו איילען דערצו.

— אייער זיכערקייט קומט מיר אויס פערדעכ-טיג זענט איהר זיכער, אז איהר וועט דאס געלד צוריקבעקומען.

— הונדערט פראצענט זיכער, וואס האט מען דען מיר פארצווארפען, איך האב גארנישט קיין מורא, ווייל איך בין נישט בעגאנגען קיין פערברע-כען, איך קען גוט די געזעצען אין דער דאזיגער היגזיכט.

(פארטזעצונג קומט)

די פיש פון וואסער האבעז זיי ארויסגעגנב'עט

(2) אין העלעניבעק ביי לאדז איז נעכטען פארגעקומען א נישט-געוועהנליכע גנבה.

ביי דער דירעקציע פון די צופאהר-טראמווייען געפינט זיך א סטאוו מיט פיש, עהרגעכטען האבען גנבים ארויסגעלאזען דאס וואסער פון סטאוו און צוגעגנב'עט 700 קילא פיש.

די פאליציי זוכט די גנבים.

60-יעהריגער הויז-וועכטער איבערגעשניטען זיך דעם האלז מיט א ראזיר-מעסער

(2) אויף זאמענהאף 18 איז עהרגעכטען פארגעקומען א בלוטיגע טראגעדיע. אין מיטען טאג האט זיך דער וועכטער פון דעם הויז, דער 60-יעהריגער אנטאני גארדעצקי פערשלאסען אין שטוב און זיך איבערגעשניטען דעם האלז מיט א ראזיר-מעסער. די שכנים האבען געהערט די קרעכצען פון זעלבסטמערדער און אויפגעבראכען די טיר. אין א גסיסה-צושטאנד האט מען דעם זעלבסטמערדער אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז נישט באקאנט.

פערוואונדעט געווארען בעת א „וואלקע"

(2) נעכטען פארמיטאג זענען אין ספארט-קלוב פון י.ק.פ. אויף סרעבזשינסקא 10 פארגעקומען ריגבי-קאמף מעטשען.

בעת איינעם פון די קאמפען זענען פערוואונדעט געווארען 2 ספארטלער סטעפאן ביעקאווסקי און טשעסלאוו פאלעסקי. מ'האט זיי געמוזט ארויסרופען די פאגאטאוויע, וועלכער האט זיי ערטיילט הילף.

היינט — הנחה-פארשטעלונג „סערזשאנט גרישא" מיט קורט קאטש

היינט מאנטאג, ווערט אין „ראזמאיטאש-טשי"-טעאטער געגעבען א הנחה און פאלקס-פארשטעלונג, עס ווערט געשפילט ארנאלד צוויגס בעריהמט טעאטער-שטיק „סערזשאנט גרישא" אין וועלכען די טיטול-ראלע פיהרט אויס דער בעריהמטער יודיש-דייטשער שוישפילער קורט קאטש, וועלכער האט זיך שוין קונה שם געווען מיט זיין „סערזשאנט גרישא" ביים לאדזער טעאטער-פובליקום.

ווי אזוי מען האט געכאפט דעם באנדיט מאטשוגא

(ענדע פון 6-טע זייט)

ווייטער פערזיכערט מאטשוגא, אז ער איז נישט שולדיג, וואס דער גלח מארקעוויטש איז דער'הרג'עט געווארען בעת אן אנפאל.

פון בריף איז קענטיג, אז מאטשוגא ציטערט פאר דער תליה און ער זוכט עפעס אן אויסוועג.

ביים פערהער האט מאטשוגא במשך פון עטליכע שעה זיך נישט געוואלט אויפקלערען, ער איז די גאנצע צייט געשטאנען און ערקלערט, אז היות די פאליציי איז זיך מיט איהם בעגאנגען מענשליך און איהם נישט דער'הרג'עט, וועט ער זאגען דעם גאנצען אמת. ביים פאטאגראפירען האט ער זיך פריהער פערקעמט און אכטונג געגעבען ער זאל ארויסקומען מיט א „גוטער מינע".

עס איז ארעסטירט געווארען אויך מאטיקא, מאטשוגאס כלה מיט איהר אונגעזעצליך קינד. די כלה האט עטליכע שעה געחלש'ט ווען זי האט זיך דערוואוסט, אז מאטשוגא איז ארעסטירט. מאטשוגא ערקלערט, אז מען האט איהם צוגעשטעלט צייטונגען, ער האט זעהר געוואלט וויסען, וואס מען שרייבט וועגען איהם, ער האט געהאט בעשלאסען זיך צו דערשיסען, אויב פאליציי וועט איהם פאקען, עס איז איהם אבער אין דער לעצטער מינוט א שאד געווען זיין לעבען.

דאס ארעסטירען מאטשיגאן האט ביי דער בעפעלקערונג ארויסגערופען גרויס פרייד און כדי איבערצופיהרען איהם בשלום אין תפיסה אריין האט מען איהם געמוזט פיהרען אונטער א שטארקער פאליצייאישער וואך.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.

Dr. med. N. Kajzer
ספעצ. פאר אינערליכע און קינדער-קראנקה
וואוינט יעצט אויף
בזשעזשינער 24 (רוג מליגארסקא)
נעמט אן פון 10—12 און פון 4—7 נ"מ
לעטשניצע-פרייזען.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירן מיר:
דאס מעכטיגע מייסטערווערק
רעזשי:
STERNBERG

אימפעראטאריז

גרויסע ליבעס-עפאפיי, דראמע פון דער רוסישער צארין מיט MARLENA DIETRCH! מוזיקאלישע אילוסטראציע פון טשייקאווסקי און מענדעלסאן.
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע פון Fox און PAT אנהויב 4.30 נ"מ, שבת און זונטאג 12.30 בייטאג, לעצטער סעאנס 10.30. דער זאל איז גוט געהייצט.

Dr. med. Niewiazski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער-שוואכע
פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

די שענסטע דרוק-ארבעטען ווערען אויסגעפירט אין דער דרוקעריי
בראמבערג און בוים
פילסודסקיעגא 55 (פראנט)
די ג.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קאמפאניזשען, שטימפעל-באנדעראלען, עטיקעטען, חתונה-קארטען, וויזיט-קארטען, א.א. פינקטליך און סאליד אויסגעפירט.

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
מ. שאי
לאדז, פיעטריקאווער 37
פיהרט דורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע א. א.

קליינע אנאנסען 1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעם

נעגען בעלוינונג! ס'איז פערלוירען געווארען א גאלדען זייגערל מיט א בראנסאלעטל. אפצוגעבען נעגען בעלוינונג צו מאשקאוויטש, 11 ליסטאפאד 56 פראנט, פארבען-געוועלב. דיסקרעציע געזיכערט.

אכטונג! וויכטיג פאר די, וואס זוכען אן'עקזיסטענץ! איך לערן אויס אין א קורצער צייט „הע מטען" אלע סארטען מאשין-שטיקעריי פאר א ביליגען פרייז. מעלדען זיך יעדען טאג פון 7 ביז 9 אוונט 11-go listopada 16, m. 23

Rywka Frenkiel, Stodolniana 10 zagubiła kwit kaucyjny Elektr. Łódzkiej na zł. 15, 5103

פאקען-פעלטענס און זשרעבאק-פעלטענס ווי אויך סקונקס קרענען ביליג ביי Najtańsze źródło wyrobów futrzanych Brzezińska 25/27 (פראנט-געוועלב)

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

קליינע שלאסעריי-נאפראווקעס און שווייסונגען ביליג ביי רעדער, קאנסטאנטינער 11/13, רוג זאכאדניא.

לאקאלען

א דריט צימער אפצוגעבען, נאוואמיעסקא 21 ביי סאכאטשעווסקי.

פרייע פאסטענס

א טיכטיגער יונגע קען זיך מעלדען פון זאפארט אין שאקאלאדען-געשעפט „Era" Nowo-Zarzewska 2. בראנזשיסט בעפארצוגט.

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צווייאפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטאריש פון 11—1 און פון 5—8 אוונט.

Dr. med. Józef Imich
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז און אויערען-קראנקהייטען
ארדינאטאר פון לארינגאלישען אפטיילונג אין פרעז. מאשטשיצקים שפיטאל
מאניושקי 1, טעל. 209-97
נעמט אן פון 5—7 אוונד.

Dr. L. FALK
ספעצ. ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
Nawrot 7, tel. 128-07.
עמפפאנגט פון 10—12 און פון 5—7 נ"מ

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. Jakób Handzel
ספעציאליסט אין ארטאפעדיע
(קראנקהייטען פון ביינער און געלענקען, ארטרעטיזם)
Sienkiewicza 20, tel. 141-41
נעמט אן פון 4—6 נאכמ.

ביזשוטעריע גאלד, זילבער און לאמבארד-קוויטעס
קויפט איך און צאהל די העכסטע פרייזען
Zakład Zegarmistrzowsko-Jubilerski
J. SOŁOWIEJCZYK, Piotrkowska 54
ווערקשטעל אויפ'ן ארט.

לעטשניצע
פאר ווענעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
עפענט פון 8 פריה ביז 9 אוונד.
ווענעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז עפען א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. S. LIEBESKIND
Akuszer-Ginekolog
przeprowadził się na ul.
Andrzeja 2, tel. 216-66
przyjmuje od 4–6.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Hilde Handzel
ספעציעלע ווינער הייל-גימנאסטיק פאר פערקרימונגען פון רוקען-ביין, שלעכט האלטען זיך פון קינדער.
Sienkiewicza 20, tel. 141-41

ברוך-קראנקע!!!

J. Rapaport

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע באנדאזשען פון מיין ארטאפעד.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערליי פעהלער פון גוף!

אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

30 יעהריגע פראקטיס, פולע גאראנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען!! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

(—) ה. גאלדשמיד לאדז, קילינסקיעגא 12.
28/1 1934.

אנאנסען-פרייז פאר א מיליטעטער-שורה

טעקסט—18 גר.	פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר.	אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40		—60
אין טעקסט—12		—18

אנאנסמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש ... 5 זל. ... 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman